

บทเรียนออนไลน์ วิชากฎหมาย พาณิชย์

รหัส 2001-1005

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

พุทธศักราช 2556

ประเภทวิชา/หมวดวิชา พาณิชยกรรม
สาขาวิชาการบัญชี โดย

อ.พัชรกรธัญชี

พิมพ์
พิมพ์

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงที่มาของกฎหมาย การแบ่งประเภทของกฎหมาย ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างกฎหมายศีลธรรมและจารีตประเพณี

ความหมายของกฎหมาย

ประเภทของกฎหมาย

กฎหมายกับศีลธรรมและจารีตประเพณี

1. ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์และ
วิธีการของสังคมที่กำหนดขึ้น ใช้บังคับ
พฤติกรรมของประชากรให้ประพฤติ
ปฏิบัติตาม เพื่อ
เป็นระเบียบเรียบร้อย
หากผู้ใดฝ่าฝืน
จะถูกลงโทษ

2. ประเภทของกฎหมาย

กฎหมายแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. กฎหมายเอกชน กฎหมายเอกชนเป็นกฎหมายที่กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลด้วยกัน เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

2. กฎหมายมหาชน กฎหมายมหาชนเป็นกฎหมายที่กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐซึ่งอยู่ในฐานะผู้ใช้อำนาจอปกครองกับเอกชน หรือประชากรในรัฐนั้นๆ ซึ่งอยู่ใน

3. กฎหมายกับศีลธรรมและจารีตประเพณี

กฎหมายกับศีลธรรม

ในสังคมมนุษย์ทั่วไป นอกจากกฎหมายที่เรียกว่ากฎหมายแล้ว ยังมีข้อปฏิบัติอันจะส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยถูกต้องดีงามระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกันอีกลักษณะหนึ่ง นั่นคือ ศีลธรรมอย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายทางศีลธรรมจะเป็นสิ่งหนึ่งที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ถูกต้อง ดีงาม เช่นเดียวกับ

กฎหมายกับจารีตประเพณี

จารีตประเพณี คือ สิ่งที่บุคคลในสังคมนั้นๆ ถือนปฏิบัติสืบทอดกันมา และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป จารีตประเพณีถือได้ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับกฎหมายที่สุด และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ชี้นำให้บุคคลยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมาย หรือในบางกรณีอาจอาศัยจารีตประเพณีใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 วรรค 2 และ วรรค 3

แบบทดสอบ หน่วยที่ 1

- 1.ความหมายของกฎหมายที่ถูกต้องที่สุดคือข้อใด
 - ก.กฎหมายคือ กฎเกณฑ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง
 - ข.กฎหมายคือ กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นตามความเห็นของผู้มีอำนาจปกครอง
 - ค.กฎหมายคือ กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นให้บุคคลทุกคนปฏิบัติตามเสมอภาคกัน
 - ง.กฎหมายคือ บทลงโทษทางสังคม
- 2.ประเภทของกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทยคือข้อใด
 - ก.กฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน
 - ข.กฎหมายเอกชนและกฎหมายระหว่างประเทศ
 - ค.กฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศ
 - ง.กฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชน และกฎหมายระหว่างประเทศ

- 3. ข้อตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ถือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศแพนอะไร

ก.แพนคอดีเมือง

ข.แพนคอดีบุคคล

ค.แพนคอดีอาญา

ง.แพนคอดีแพ่งและพาณิชย์

- 4. ข้อแตกต่างประการสำคัญระหว่างกฎหมายกับศีลธรรมคือเรื่องอะไร

ก. เรื่องการบังคับ

ข. เรื่องการปฏิบัติ

ค. เรื่องการลงโทษ

ง. เรื่องการแสดงเจตนา

- 5. เหตุที่ทำให้กฎหมายมีความคล้ายคลึงกับจารีตประเพณีมากที่สุดคืออะไร

ก. กฎหมายเป็นข้อบังคับเด็ดขาด เช่น จารีตประเพณี

ข. กฎหมายและจารีตประเพณีเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลควรปฏิบัติตาม

ค. กฎหมายมีบทลงโทษเช่นเดียวกับจารีตประเพณี

ง. กฎหมายมีช่องว่างให้ใช้จารีตประเพณีแทนได้

จงตอบคำถามต่อไปนี้

- 6.จงอธิบายความหมายของกฎหมายโดยสังเขป

.....

.....

- 7.กฎหมายมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

- 8.กฎหมายระหว่างประเทศแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

- 9.จงอธิบายความแตกต่างของกฎหมายกับศีลธรรม พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

- 10.อธิบายด้วยวาจาถึงประโยชน์และโทษของการละเมิดลิขสิทธิ์

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

หลักทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายพาณิชย์

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายว่าด้วยบุคคล ทรัพย์ นิติกรรม สัญญา และหนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษากฎหมายอื่น อันมีลักษณะเฉพาะ

1. บุคคล

บุคคล หมายถึง สิ่งที่สามารถมีสิทธิได้
ตามกฎหมาย มี 2 ประเภท ได้แก่ บุคคล
ธรรมดาและนิติบุคคล

บุคคลธรรมดา หมายถึง มนุษย์ เพราะ
มนุษย์เท่านั้นที่สามารถมีสิทธิได้ตาม
กฎหมาย

1. การเริ่มสภาพบุคคล สภาพบุคคลย่อม
เริ่มแต่คลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและ
สืบสมบูรณ์เมื่อครบเมื่อสควพบเคอควเริ่มขึ้น

1.2 บรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส
โดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีนี้มีเงื่อนไขว่า
ชายและหญิงจะต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์
แล้ว หรือเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ทำการ
สมรสได้ การสมรสถือว่าเป็นสมบูรณ์ต่อเมื่อจด
ทะเบียนสมรสแล้วโดยชอบ แม้ภายหลังจะ
หย่ากันโดยอายุยังไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ก็ถือ
ว่าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะตลอดไป

บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ กฎหมาย
ถือว่ายังเป็น ผู้เยาว์ จะทำนิติกรรมใด ๆ กับ

2. การสิ้นสภาพบุคคล สภาพบุคคลย่อม สิ้นสุดลงดั่งกรณีต่อไปนี้

2.1 การตาย หมายถึง การตายโดย
ปกติธรรมดาทั่วไป ในกรณีที่บุคคลหลาย
คนตกอยู่ในภยันตรายร่วมกัน เช่น
เครื่องบินตก ถ้าไม่ทราบแน่ชัดว่าใครตาย
ก่อนตายหลัง ให้สันนิษฐานว่าตายพร้อม
กัน

2.2 การสาบสูญ หมายถึง การตายโดย
บุคคลสูญหายไปแล้วโดยไม่มีโอกาส

นิติบุคคล

นิติบุคคล หมายถึง คณะบุคคลที่ร่วมกัน
กระทำการกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ยื่นขอจัดตั้ง
เป็นนิติบุคคลตามข้อกำหนดของกฎหมาย ทำให้
มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา
เว้นแต่สิทธิบางอย่างที่ไม่อาจมีได้เช่นบุคคล
ธรรมดา

นิติบุคคลตามข้อกำหนดของกฎหมาย ได้แก่

1. ห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนแล้ว บริษัทจำกัด
สมาคม มูลนิธิ รวมทั้งสาขาของนิติบุคคล
ต่างประเทศที่เข้ามาประกอบกิจการในประเทศ

2. ทรัพย์

ทรัพย์ ตามหลักกฎหมายแล้วย่อม
หมายถึงวัตถุที่มีรูปร่าง ส่วนทรัพย์สิน
หมายความรวมทั้งวัตถุที่มีรูปร่างและวัตถุ
ที่ไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและสามารถ
ยึดถือเอาได้ วัตถุที่มีรูปร่าง หมายถึง
วัตถุที่มองเห็นและจับต้องได้ เช่น เงินตรา
บ้านเรือน โตะ เก้าอี้ ช้าง ม้า วัว ควาย
วัตถุที่ไม่มีรูปร่าง หมายถึง สิ่งที่ไม่ม

การแบ่งประเภทของทรัพย์ แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท

1. อสังหาริมทรัพย์ หมายถึง ที่ดินและทรัพย์ที่ติดกับที่ดินอันมีลักษณะเป็นการถาวร

2. สงหาริมทรัพย์ หมายถึง ทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหาริมทรัพย์ และโดยสภาพแห่งทรัพย์สินนั้นอาจเคลื่อนที่ได้ ไม่ว่าจะด้วยแรงแห่งตัวทรัพย์นั้นเอง

3. ทรัพย์แบ่งได้และทรัพย์แบ่งไม่ได้

ส่วนประกอบของทรัพย์สิน ทรัพย์สินนั้น ตามหลัก
กฎหมายถือว่ามีส่วนประกอบดังนี้

1 ส่วนควบ หมายถึง การนำเอาทรัพย์สินต่าง
ชนิดกันมาประกอบกันเกิดสภาพเป็นทรัพย์สิน
ใหม่ขึ้น เช่น รถยนต์ ย่อมประกอบด้วย ยางล้อ
เครื่องยนต์ พวงมาลัย ตัวถัง ฯลฯ หากแยกจาก
กันเมื่อใดสภาพของรถยนต์ย่อมเสียไปและไม่
อาจใช้ประโยชน์ได้เต็มรูปแบบของรถยนต์เช่น
ปกติอีกต่อไป ดังนั้นยางล้อรถยนต์ เครื่องยนต์
พวงมาลัย ตัวถัง ย่อมถือว่าเป็นส่วนควบของ
รถยนต์อย่างไรก็ตามกฎหมายได้กำหนด

อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งหาปริมาตรพัยซึ่ง
โดยปกตินิยมเฉพาะถิ่น หรือโดยเจตนา
ของเจ้าของทรัพย์สินอันเป็นทรัพย์สินประธาน
นำมาประกอบเป็นของใช้ประจำกับทรัพย์สิน
ประธานดังกล่าวนั้นเป็นอาชิตน เพื่อ
ประโยชน์ในการจัดดูแล หรือใช้สอย หรือ
เพื่อรักษาทรัพย์สินประธานนั้นด้วยการ
นำมาติดตั้งหรือทำโดยประการอื่นใดใน
ฐานะเป็นเครื่องใช้ประกอบกับทรัพย์สิน
ประธานนั้น เช่น แม่แรงยกรถยนต์ ยาง

ดอกผล หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้งอกเงย
เพิ่มเติมจากทรัพย์สินหนึ่งสิ่งใด ซึ่งตามกฎหมาย
เรียกว่า “แม่ทรัพย์” แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ดอกผลธรรมดา เป็นดอกผลที่เกิดขึ้นตาม
ธรรมชาติจากตัวแม่ทรัพย์นั้น เช่น ผลไม้จากต้นไม้
น้ำนมจากแม่วัว ขนจากแกะ ลูกม้าจากแม่ม้า เป็น
ต้น

มีข้อสังเกตว่า ดอกผล จะต้องเกิดจากการมี
หรือใช้แม่ทรัพย์นั้นตามปกติ และถือเอาเป็นดอก
ผลได้ก็ต่อเมื่อขาดจากแม่ทรัพย์แล้วเท่านั้น เช่น
ผลไม้เมื่อขาดหลุดจากต้นไม้มากก็ไม่ทำให้ต้นไม้เสีย
สภาพไป น้ำนมจากแม่วัวก็สามารถรีดใหม่ได้ แต่ถ้า

3. นิติกรรม

นิติกรรม หมายถึง การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในสิทธิที่มีอยู่เดิม

สาระสำคัญของนิติกรรม หลักเกณฑ์อันเป็นสาระสำคัญของนิติกรรม มีดังต่อไปนี้

1. ต้องมีการแสดงเจตนา อาจเป็นการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง เช่น กล่าวด้วยวาจา เขียน

แบบแห่งนิติกรรม หมายถึง หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นพิเศษ ผู้ทำนิติกรรมต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดครบถ้วนได้แก่

1. นิติกรรมที่ต้องทำเป็นหนังสือ หมายถึง นิติกรรมที่ต้องมีการบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ลงลายมือชื่อผู้เกี่ยวข้องไว้ทั้งหมด เช่น สัญญาตั้งตัวแทนไปซื้อที่ดิน ก็ต้องทำเป็นหนังสือบอกรายละเอียดและวัตถุประสงค์ ลงลายมือชื่อตัวการผู้มอบอำนาจและตัวแทนไว้อย่างครบถ้วน

2. นิติกรรมที่ต้องทำเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ความไม่สมบูรณ์แห่งนิติกรรม

นิติกรรมที่สร้างขึ้นไม่ถูกต้อง ย่อมมีผล
ทำให้นิติกรรมนั้นไม่สมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

1. นิติกรรมที่เป็นโมฆะ หมายถึง นิติกรรม
นั้นไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย เสมือน
หนึ่งว่าไม่มีการทำนิติกรรมดังกล่าวมา
ก่อนเลย เช่น การซื้อขายอาวุธสงคราม
ซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แม้จะมีการส่งมอบ
กันแล้ว ถ้าอีกฝ่ายไม่ยอมชำระเงินก็
ฟ้องเรียกร้องคืนได้ เพราะนิติกรรม

4. สัญญา

สัญญา เป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่บุคคล 2 ฝ่ายขึ้นไปตกลงกันก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายขึ้น
องค์ประกอบของสัญญา มีดังต่อไปนี้

1. ต้องมีคู่สัญญา หมายถึง สัญญาจะเกิดขึ้นได้ต้องมีบุคคลตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป แต่ละฝ่ายอาจมีเพียงบุคคลเดียวหรือหลายคนรวมกันก็ได้

ประเภทของสัญญา อาจแบ่งได้หลาย ประเภท ดังนี้

1. สัญญาต่างตอบแทนและสัญญาไม่ต่างตอบแทน

1.1 สัญญาต่างตอบแทน หมายถึงถึงสัญญาที่คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่าย ต่างก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่ออีกฝ่ายหนึ่งตามข้อตกลงในสัญญา

1.2 สัญญาไม่ต่างตอบแทน หมายถึงถึงสัญญาที่คู่สัญญาเพียงฝ่ายเดียวมีหน้าที่

3. สัญญาเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอก
หมายถึง วัตถุประสงค์ในการทำสัญญา
กำหนดให้มีผลผูกพันบุคคลภายนอกได้
แม้บุคคลดังกล่าวจะไม่เข้ามาเป็น
คู่สัญญาโดยตรง

การเลิกสัญญา

เมื่อมีการบอกเลิกสัญญา กฎหมาย
กำหนดให้คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่าย กลับคืนไปสู่
ฐานะเดิมก่อนที่จะเกิดมีสัญญานั้นขึ้น
หากวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเป็นทรัพย์สินก็ต้อง

5. หนี้

หนี้ หมายถึง ผลที่เกิดจากการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ ซึ่งอาจเป็นการกระทำ งดเว้นการกระทำ หรือส่งมอบทรัพย์สินบางอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งกฎหมายเรียกว่า วัตถุแห่งหนี้ ให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้

บ่อเกิดแห่งหนี้ คือ เหตุที่ทำให้เกิดนิติสัมพันธ์ทางกฎหมาย ก่อให้เกิดลูกหนี้

ความระงับแห่งหนี้

เมื่อเกิดหนี้ขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ลูกหนี้ก็ย่อมต้องมีหน้าที่ชำระหนี้ เพื่อให้สภาวะการเป็นหนี้ระงับสิ้นไป ซึ่งกฎหมายได้กำหนดวิธีการไว้ดังนี้

1. หนี้ระงับโดยการชำระหนี้ หมายถึง ลูกหนี้ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการเป็นหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เสร็จสิ้นแล้ว

4. หนี้ระงับโดยการแปลงหนี้ใหม่ หมายถึง มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งการเป็นหนี้กันนั้นและส่งผลให้หนี้เดิมระงับสิ้นไป แต่เกิดหนี้ใหม่ขึ้นแทนที่ การแปลงหนี้ใหม่นี้อาจกระทำโดยเพิ่มเติมหรือยกเลิกเงื่อนไข เปลี่ยนตัวลูกหนี้ เปลี่ยนวัตถุแห่ง

จำหนี้ หรือการ
ต้น

5. หนี้ระงับโ

เคลื่อนกลืนกัน

แบบทดสอบ หน่วยที่ 2

- **1. บุคคลธรรมดาสิ้นสภาพบุคคลเมื่อใด**
ก.เป็นคนวิกลจริต
ข. ศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ
ค. ศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย
ง. ศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ
- **2. คู่สมรสมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของใคร**
ก. ชื่อสกุลของสามี
ข. ชื่อสกุลของภรรยา
ค. ชื่อสกุลเดิมของตนเอง
ง. ชื่อสกุลของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามที่ตกลงกัน หรือต่างฝ่ายต่างใช้ชื่อสกุลเดิมของตน
- **3. ในกรณีคนเกิดในบ้าน ใครเป็นผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียน**
ก. บิดา
ข. มารดา
ค. เจ้าบ้าน
ง. บิดาหรือมารดาหรือเจ้าบ้าน
- **4. กรณีที่บุคคลไม่มีที่อยู่ปกติเป็นหลักแหล่ง ตามกฎหมายถือว่าบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด**

- **6. ข้อใดเป็นนิติกรรม**

ก.การเดิน ข.การเกิด ค.การตาย ง.การ
รับบุตรบุญธรรม

- **7. การให้ทรัพย์สินโดยเสน่หาเป็นนิติกรรมประเภทใด**

ก.นิติกรรมฝ่ายเดียว ข. นิติกรรมสองฝ่าย
ค.นิติกรรมที่มีค่าตอบแทน ง.นิติกรรมที่มีผลเมื่อผู้ทำตาย
แล้ว

- **8. นิติกรรมข้อใดที่ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่**

ก.ซื้อขายปิ่น ข.ซื้อขายรถยนต์
ค.เช่าหนังสืออ่าน ง.ซื้อขายสัตว์พาหนะ

- **9. การแสดงเจตนาลวงนั้น ผลระหว่างคู่กรณีเป็นอย่างไร**

ก.สมบูรณ์ ข. เป็นโมฆะ ค.เป็นโมฆียะ ง.ใช้บังคับกันได้

- **10. การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในข้อใดที่ทำให้นิติกรรม
ตกเป็นโมฆะ**

ก.สำคัญผิดในมูลเหตุชกจูงใจ ข.สำคัญผิดในคุณสมบัติของ
บุคคล

หน่วยการเรียนรู้ที่

3

สัญญาซื้อขายและสัญญาซื้อขาย เฉพาะบางอย่าง

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์สำคัญของเอกเทศสัญญาว่าด้วยสัญญาซื้อขาย สัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดสัญญาจะซื้อจะขาย สัญญาซื้อขายเฉพาะบางอย่าง สัญญาขายฝาก สัญญาขายตามไม่ตัวอย่าง สัญญาขายตามคำพรรณนา สัญญาขายเพื่อชอบ การขายทอดตลาด

1. สัญญาซื้อขาย

สัญญาซื้อขาย หมายถึง สัญญาที่บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย ตกลงโอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ และผู้ซื้อตกลงจะใช้ราคาทรัพย์สินให้แก่ผู้ขาย หรือกล่าวโดยสรุปคือ เมื่อผู้ขายตกลงโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายกันนั้นให้แก่ผู้ซื้อ สัญญาซื้อขายย่อมเกิดขึ้น กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของผู้ซื้อทันที แม้ว่าผู้ซื้อยังไม่ชำระราคาก็ไม่ใช่สาระสำคัญของสัญญาซื้อขาย สัญญาซื้อขายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด หมายถึง สัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายกัน ตกเป็นของผู้ซื้อทันทีที่สัญญาซื้อขายเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ซื้อชำระราคาแล้วหรือไม่

สรุปสาระสำคัญของสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดได้ดังนี้

1.1 การโอนกรรมสิทธิ์

สัญญาจะซื้อจะขาย หมายถึง สัญญาซื้อขายชนิดที่
กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายยังไม่โอนไปเป็นของผู้ซื้อใน
ขณะนั้น คงมีผลแต่เพียงว่าจะมีการโอนกรรมสิทธิ์กันอีกครั้ง
หนึ่งในภายหน้า

สัญญาจะซื้อจะขายดังกล่าวนี้ ถ้าเป็นการจะซื้อจะขาย
สังหาริมทรัพย์ทั่วไป กฎหมายมิได้กำหนดให้ทำตามแบบแต่
อย่างไร เพราะยังไม่ใช้สัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด แต่ถ้าเป็น
กรณีการทำสัญญาจะซื้อจะขายอสังหาริมทรัพย์หรือ
สังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ ได้แก่ เรือกำปั่นหรือเรือที่มีระวาง
ตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรื่อนนต์ที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตัน
ขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ (ช้าง ม้า วัว ควายที่ได้ทำตัวรูปพรรณ
ตามกฎหมายแล้ว) กฎหมายกำหนดให้ต้องกระทำตามข้อใดข้อ
หนึ่งต่อไปนี้ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้

1. ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ หมายถึง
ต้องมีการทำเป็นเอกสารแสดงให้เห็นได้
ชัดเจนว่ามีการทำสัญญาจะซื้อจะขาย
กันไว้จริง โดยมีลายมือชื่อฝ่ายผู้ต้องรับ
ผิดไว้เป็นสำคัญหรือ

2. ต้องมีการวางมัดจำไว้ หมายถึง ฝ่ายผู้
จะซื้อได้วางเงินมัดจำไว้จะเป็นจำนวน
เท่าใดก็ได้แล้วแต่จะตกลงกัน

3. ต้องมีการชำระหนี้แล้วบางส่วน

โดยมีหลักฐานเป็นหนังสือโดยมีลายมือชื่อผู้รับ

2. สัญญาซื้อขายเฉพาะบางอย่าง

สัญญาซื้อขายเฉพาะบางอย่างเป็นสัญญาที่แยกไว้ต่างหากจากสัญญาซื้อขาย เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะแตกต่างออกไปบางประการ อย่างไรก็ตามกฎหมายได้กำหนดให้อาศัยบทบัญญัติของสัญญาซื้อขายมาใช้บังคับในสัญญาซื้อขายเฉพาะบางอย่างนี้ด้วย

1. สัญญาขายฝาก เป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด ซึ่งผู้ขายฝากโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อฝาก โดยผู้ซื้อฝากชำระราคาทรัพย์สินนั้นให้ผู้ขายฝากแล้ว และยังมี

ถ้ามีการกำหนดสินไถ่ไว้เป็นจำนวน
แน่นอน กฎหมายให้ถือเอาตามนั้น แต่ต้อง
ไม่เกินจำนวนที่ขายฝากกัน บวกด้วย
ดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี

1.3 ผู้มีสิทธิไถ่คืนทรัพย์สินและผู้มีหน้าที่
รับไถ่คืนทรัพย์สินที่ขายฝาก

1) ผู้มีสิทธิไถ่คืนทรัพย์สินที่ขาย
ฝากกฎหมายถึงบุคคลต่อไปนี้

ก. ผู้ขายฝากเดิมหรือทายาทของ
ผู้ขายฝากเดิม

1.4 กำหนดเวลาการใช้สิทธิไถ่คืน ผู้ขายฝากและผู้ซื้อฝากจะกำหนดเวลาไถ่คืนกันไว้เท่าใดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

1) กรณีเป็นสังหาริมทรัพย์ ห้ามมิให้กำหนดระยะเวลาไถ่คืนไว้เกินกว่า 3 ปี

2) กรณีเป็นอสังหาริมทรัพย์ ห้ามมิให้กำหนดระยะเวลาไถ่คืนไว้เกินกว่า 10 ปี

ถ้าคู่สัญญากำหนดระยะเวลาการไถ่คืนทรัพย์สินที่ขายฝากกันไว้เกินกว่า 3 ปี ในกรณีเป็นการขายฝากสังหาริมทรัพย์ หรือเกินกว่า 10 ปี ในกรณีเป็นการขายฝากอสังหาริมทรัพย์ ให้ลดระยะเวลาการไถ่ลงมาเหลือ 3 ปี หรือ 10 ปี แล้วแต่ประเภทของทรัพย์สิน คู่สัญญาอาจตกลงกันขยายระยะเวลาการใช้สิทธิไถ่คืนทรัพย์สินที่ขายฝากกันออกไปอีกก็ได้ แต่ต้องไม่เกินข้อกำหนดข้างต้น คือ รวมระยะเวลาใช้สิทธิไถ่คืนเดิมแล้วไม่เกิน 3 ปี ส่วนกรณีการขายฝากอสังหาริมทรัพย์แล้วไปเกิน 10 ปี

1.5 ผลแห่งการไถ่ทรัพย์สิน เมื่อผู้ขาย
ฝากใช้สิทธิไถ่คืนแล้ว ผู้ขายฝากย่อม
ได้รับกรรมสิทธิในทรัพย์สินของตนคืนไป
เสมือนว่าไม่เคยตกเป็นของผู้ซื้อฝากเลย

ถ้าผู้รับซื้อฝากนำทรัพย์สินที่อยู่ใน
ระยะเวลาขายฝากออกให้เช่าและได้จด
ทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว
ถ้าการเช่านั้นมิได้ทำขึ้นเพื่อให้เกิดความ
เสียหายแก่ผู้ขาย กำหนดเวลาเช่ายัง
เหลืออยู่อีกกว่าใดก็ให้ไปตามนั้น แต่ถ้า

4. สัญญาขายเพื่อชอบ หมายถึง การซื้อขายทรัพย์สินที่ผู้ซื้อมีโอกาสตรวจสอบหรือทดลองใช้เสียก่อนระยะเวลาหนึ่ง หากไม่พึงพอใจในคุณภาพก็สามารถยกเลิกสัญญาซื้อขายได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้นั้น

5. การขายทอดตลาดเป็นการขายทรัพย์สินโดยเปิดเผย โดยวิธีให้ผู้ซื้อเข้าสุ่ราคากัน ผู้ซื้อที่ให้ราคาสูงสุดเป็นผู้ได้

5.4 ผู้ซื้อ หมายถึง บุคคลผู้เสนอราคา
สูงสุด และผู้ทอดตลาดเป็นผู้แสดงความตกลง
ลง โดยการเคาะไม้ หรือกิริยาอย่างอื่นใดอัน
เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของการขาย
ทอดตลาด และเมื่อผู้ทอดตลาดได้แสดง
กิริยาเช่นว่าแล้ว ถือว่าการขายทอดตลาด
ทรัพย์สินนั้นเป็นอันสมบูรณ์ ผู้ให้ราคาสูงสุด
ถือเป็นผู้ชนะการประมูล ผู้ราคาและจะ
เพิกถอนคำสุ้ราคาของตนมิได้

อย่างไรก็ตามผู้สุ้ราคาอาจหลุดพ้นจาก

2) ผู้ขายหรือผู้แทนผู้ขาย จะเข้าสู่
ราคาด้วยไม่ได้ เว้นแต่จะได้แสดงไว้โดยชัด
แจ้งในคำโฆษณาว่า ผู้ขายเองหรือผู้แทน
ผู้ขายสงวนสิทธิ์ที่จะเข้าสู่ราคาด้วย

เมื่อผู้สู่ราคากลายเป็นผู้ซื้อในการ
ทอดตลาดไปแล้ว จะต้องชำระราคาทรัพย์สิน
นั้นเป็นเงินสด
กำหนดให้ผู้ท
ออกทำการท
ราคา กฎหมาย
ทรัพย์สินดังกล่าว
รั้งหนึ่ง ถ้าการ
ทอดตลาดครั้งนี้ได้ราคาต่ำกว่าการ

แบบทดสอบ หน่วยที่ 3

- 1. ผู้ที่มีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่ง คือใคร

ก.ผู้พิพากษา

ข.เจ้าของทรัพย์สิน

ค. เจ้าพนักงานบังคับคดี

ง.พนักงานอัยการ

- 2. ทรัพย์ทำสัญญาขายบ้านทาวน์เฮาส์พร้อมที่ดินให้กับอุทัย โดยตกลงจะไปโอนกรรมสิทธิ์กันที่สำนักงานที่ดินภายใน 1 เดือนนับแต่วันทำสัญญา เช่นนี้เป็นสัญญาอะไร

ก. สัญญาจะซื้อจะขาย

ข. คำมั่นว่าจะซื้อจะขาย

ค. สัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด
เงื่อนไขในการโอน

ง. สัญญาซื้อขายที่มี

- 3. นายเขียวตกลงขายบ้านให้แก่นายเหลือง กรรมสิทธิ์จะโอนไปยังนายเหลืองเมื่อใด

ก.ส่งมอบบ้านกันแล้ว

ข.ชำระราคาบ้านกันแล้ว

ค.ตกลงว่าซื้อและซื้อขายกันแล้ว

ง. ว่างเปล่า

- **4. ทรัพย์สินใดที่เมื่อทำสัญญาซื้อขาย จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่**

ก.รถยนต์ ข.เรือระวาง 1 ตัน
เรือระวาง 10 ตัน

ค.เรือระวาง 4 ตัน

ง.

- **5. เตือนใจส่งซื้อสืบทาบ้านจำนวน 10 ครอบงจากร้านของตักเตน โดยไม่ได้บอกว่ตองการยี่ห่อใด**

เช่นนี้ตักเตนจะตองสงมอบสืชนิดใดให้แกเตือนใจ

ก. ชนิดปานกลาง
ดีที่สุด

ข. ชนิดดี

ค. ชนิดเลว

ง. ชนิด

- **6. กรณีสงมอบทรัพย์สินไม่ตรงตามจำนวนที่ตกลงซื้อขายกัน ตองฟ้องคดีเสียภายในเวลาเท่ำใดนับแต่**

เวลาสงมอบ

ก. 3 เดือน ข. 6 เดือน

ค. 1 ปี

ง. 3 ปี

- **7. ขายฝากเรือประมง 1 ลำ กำหนดสิทธิไถ่คืนได้สูงสุดกี่ปี**

ก. 1 ปี ข. 3 ปี

ค. 5 ปี

ง. 10 ปี

- **8. การขายทรัพย์สินโดยมีเงื่อนไขให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสตรวจดูทรัพย์สินก่อนรับซื้อ เป็นการซื้อขายอย่างไร**

ก. ขายฝาก ข. ขายเพื่อชอบ ค. ขายทอดตลาด ง. ขายตามตัวอย่าง

- **9. ข้อใดคือลักษณะของการขายทอดตลาดที่แตกต่างจากการขายในแบบอื่น ๆ**

ก. ทำให้เกิดสัญญาซื้อขายขึ้น

ข. เป็นการขายสินค้าที่มีราคาสูง

หน่วยการเรียนรู้ที่

4

สัญญาเช่าซื้อและ สัญญาซื้อขายผ่อนชำระ

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์สำคัญของสัญญา
เช่าซื้อ และสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ รวมไปถึง
ข้อแตกต่างของสัญญาเช่าซื้อและสัญญาซื้อ
ขายผ่อนชำระ

สัญญาเช่าซื้อ
และสัญญาซื้อขาย
ผ่อนชำระ

สัญญาเช่าซื้อ

สัญญาซื้อขายผ่อนชำระ

1. สัญญาเช่าซื้อ

สัญญาเช่าซื้อ มีลักษณะสำคัญของสัญญาเช่าทรัพย์สินรวมอยู่ด้วย เพียงแต่มีเงื่อนไขประกอบเพิ่มเติมเข้าไปจากสัญญาเช่าทรัพย์สิน ดังนั้นในเบื้องต้นนี้จึงจำเป็นต้องกล่าวถึงสัญญาเช่าทรัพย์สินไว้เป็นพื้นฐานเสียก่อน

สัญญาเช่าทรัพย์สินเป็นสัญญาที่ ผู้ให้เช่า ตกลงยินยอมให้ ผู้เช่า ได้ใช้สอยหรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่นำมาให้เช่าชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด โดย ผู้เช่า ตกลงจะให้ ค่าเช่า ตอบแทนจากการได้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น

สาระสำคัญของสัญญาเช่าซื้อ

1. ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่นำออกมาให้เช่าซื้อ หรือเป็นบุคคลที่เจ้าของทรัพย์สินมอบหมายให้กระทำเช่นนั้นได้

2. ผู้เช่าซื้อต้องมีหน้าที่ต้องชำระราคาทรัพย์สินเป็นรายงวดหรือรายครั้ง ตามจำนวนที่ตกลงกันไว้ในสัญญา

3. การชำระราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

แบบของสัญญาเช่าซื้อ

สัญญาเช่าซื้อนั้น กฎหมายกำหนดแบบไว้ให้ต้องทำเป็นหนังสือ คู่สัญญาหมายถึง ผู้ให้เช่าซื้อและผู้เช่าซื้อ ต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญทั้งสองฝ่าย มิฉะนั้นจะทำให้สัญญาเช่าซื้อเป็นโมฆะ ใช้บังคับกันไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินที่เช่าซื้อกันนั้น จะเป็น สิ่ง ห า รีม ทรัพย์สิน หรือ อสังหาริมทรัพย์ก็ต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่กฎหมายกำหนดด้วยกันทั้งสิ้น

2.1 การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา
เนื่องจากผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ใช้เงินค่างวดสอง
คราวติดกันหมายความว่า ผู้เช่าซื้อต้องผิดนัด
ไม่ชำระเงินค่างวดสองคราวติดกันเท่านั้น ผู้
เช่าซื้อจึงจะใช้สิทธิเช่นนี้ได้ หากผู้เช่าซื้อ
ชำระค่างวดบ้างไม่ชำระบ้างแต่ไม่สองคราว
ติดกัน ผู้เช่าซื้อก็ยังใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา
ไม่ได้

2.2 การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเมื่อผู้
เช่าซื้อกระทำผิดข้อตกลงในส่วนที่เป็น

2. สัญญาซื้อขายผ่อนชำระ

หลักเกณฑ์ของสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ

สัญญาซื้อขายผ่อนชำระเป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโอนไปเป็นของผู้ซื้อแล้วตั้งแต่ทำสัญญา เพียงแต่คู่สัญญาตกลงกันไว้เป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ผู้ขายยอมผ่อนผันให้ผู้ซื้อชำระราคาภายหลังได้เป็นงวด จะเป็นจำนวนมากน้อยอย่างไรและงวดละเท่ากันหรือไม่ก็ได้

ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาเช่าซื้อและสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ

แม้ว่าสัญญาเช่าซื้อและสัญญาซื้อขายผ่อนชำระจะคล้ายคลึงกันมาก แต่ตามหลักกฎหมายแล้วสัญญาเช่าซื้อและสัญญาซื้อขายผ่อนชำระมีหลักเกณฑ์ที่ต่างกันดังนี้

1. กรรมสิทธิ์ ถ้าเป็นสัญญาเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อยังไม่ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าซื้อ จนกว่าจะชำระราคาครบจำนวนงวดที่กำหนดไว้ในสัญญา แต่ถ้าเป็นสัญญาซื้อขายผ่อนชำระ ผู้ซื้อได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

แบบทดสอบ หน่วยที่ 4

- 1.สัญญาเช่าซื้อคล้ายคลึงกับสัญญาซื้อขายผ่อนชำระมากที่สุดในเรื่องใด
ก.กรรมสิทธิ์ ข.เงื่อนไขการชำระราคา ค.รูปแบบของสัญญา ง. ถูกทุกข้อ
- 2.ข้อแตกต่างมากที่สุดระหว่างสัญญาเช่าซื้อและสัญญาซื้อขายผ่อนชำระคือเรื่องใด
ก.กรรมสิทธิ์ ข.เงื่อนไขการชำระราคา ค.ตัวทรัพย์สิน ง.ความรับผิดชอบ
- 3.ตามสัญญาเช่าซื้อ บุคคลใดมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที
ก.ผู้ให้เช่าซื้อ ข.ผู้เช่าซื้อ
ค.แล้วแต่จะกำหนดกันไว้ในสัญญา ง.แล้วแต่คำวินิจฉัยของศาล
- 4.การชำระราคาหรือเงินค่างวดตามสัญญาเช่าซื้อนั้นกฎหมายกำหนดไว้อย่างไร

- 5. ในกรณีผู้ให้เช่าซื้อเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญา เงินค่างวดที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ชำระไปแล้วก่อนหน้านี้ ผู้ให้เช่าซื้อต้องทำอะไร

ก. คืนให้ผู้ให้เช่าซื้อทั้งหมด	ข. คืนให้ผู้ให้เช่าซื้อครึ่งหนึ่ง
ค. รีบไว้ทั้งหมด	ง. อยู่ในดุลยพินิจของผู้ให้เช่าซื้อ
- 6. ถ้าผู้ให้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินค่างวดซึ่งเป็นงวดสุดท้าย ผู้ให้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาได้อย่างไร

ก. บอกเลิกได้ทันที	ข. รอให้ผ่านไปอีก 1 งวดจึงบอกเลิกได้
ค. รอให้ผ่านไปอีก 2 งวดจึงบอกเลิกได้	ง. รอให้หมดอายุความ 1 ปี จึงบอกเลิกได้
- 7. สัญญาเช่าซื้อที่มีได้ทำเป็นหนังสือจะมีผลอย่างไร

ก. เป็นโมฆะ	ข. คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดบอกเลิกได้ทันที
ค. ผู้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ฝ่ายเดียว	ง. แล้วแต่คำวินิจฉัยของศาล
- 8. เอกซื้อมือเป็นราคา 8,000 บาท จากร้านของโท กำหนดส่งมอบในวันรุ่งขึ้น โดยโทยอมให้เอกผ่อนชำระงวดละ 2,000 บาท รวม 4 งวด

- 9.การชำระค่างวดตามสัญญาเช่าซื้อข้อใดเป็นเหตุให้ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาได้
 - ก.ชำระค่าเช่าซื้อตรงเวลา
 - ข.ชำระค่าเช่าซื้อก่อนเวลา
 - ค.ไม่ชำระเงินค่าเช่าซื้อติดต่อกันเกินสองงวด
 - ง.ชำระค่าเช่าซื้องวดเว้นงวด
- 10.สัญญาเช่าซื้อคือสัญญาแบบใด
 - ก.สัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์
 - ข.สัญญาเช่าทรัพย์สินที่ผู้เช่าจะได้รับสิทธิในทรัพย์สินตามสัญญา
 - ค.สัญญาซื้อขายเงินผ่อน
 - ง.สัญญาซื้อขายทรัพย์สินล่วงหน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่

5

สัญญาจ้างแรงงานและ สัญญาจ้างทำของ

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาจ้างแรงงาน สิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง หลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาจ้างทำของ สิทธิและหน้าที่ของผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงานกับสัญญาจ้างทำของ

สัญญาจ้าง

แรงงานและ

สัญญาจ้างทำของ

สัญญาจ้างแรงงาน

สัญญาจ้างทำของ

1. สัญญาจ้างแรงงาน

สัญญาจ้างแรงงาน หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า นายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า สัญญาจ้างแรงงานเป็นข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในการว่าจ้างให้ลูกจ้าง

ลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้าง แรงงานมีดังนี้

1. นายจ้างและลูกจ้าง ต้องมีการตกลงกัน
โดยชัดแจ้ง ทำให้นายจ้างมีสิทธิใช้อำนาจ
สั่งการและบังคับบัญชาลูกจ้างได้
หมายความว่า ถ้านายจ้างไม่มีสิทธิสั่งการ
เกี่ยวกับการทำงาน

2. ลูกจ้างมีหน้าที่ต้องทำงานตามคำสั่งของ
นายจ้างและขณะเดียวกันนายจ้างก็มีหน้าที่ต้องจ่าย
ค่าจ้าง หรือสินจ้าง โดยทั่วไปหมายถึง ตัวเงิน

นอกจากนี้ สัญญาจ้างยังอาจมีลักษณะเป็นสัญญาจ้างที่มีลักษณะพิเศษ

หน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง

1. หน้าที่ของนายจ้าง ตามสัญญาจ้าง
แรงงานตามกฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

1.1 นายจ้างต้องจ่ายสินจ้างให้แก่
ลูกจ้าง การจ่ายสินจ้างนั้นให้จ่ายตาม
กำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้

1.2 นายจ้างต้องออกหนังสือรับรอง
การทำงานให้ลูกจ้าง เมื่อลูกจ้างออกจาก
งานโดยระบุไว้ในหนังสือรับรองการทำงาน

2. หน้าที่ของลูกจ้าง

2.1 ลูกจ้างต้องทำงานด้วยตนเอง จะให้บุคคลอื่นทำการแทนตนโดยนายจ้างไม่ยินยอมไม่ได้ และต้องทำให้ได้ตามที่ลูกจ้างแสดงออกไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าตนมีความสามารถเช่นนั้น

2.2 ลูกจ้างต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายของนายจ้าง รักษาความลับทางธุรกิจของนายจ้างและปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมิให้เกิด

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจ้างแรงงาน

**สัญญาจ้างแรงงานระหว่างนายจ้างกับ
ลูกจ้างย่อมระงับสิ้นไป เพราะเหตุต่อไปนี้**

**1. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการจ้างที่กำหนดไว้ใน
สัญญาจ้างแรงงาน**

**2. เมื่อลูกจ้างหรือนายจ้างถึงแก่ความตาย แยก
เป็น 2 กรณีดังนี้**

2.1 กรณีลูกจ้างถึงแก่ความตาย เนื่องจาก
การจ้างแรงงานเกิดจากนายจ้างพึงพอใจใน
คุณสมบัติและความสามารถของลูกจ้างเป็น
สาระสำคัญ ดังนั้น เมื่อลูกจ้างถึงแก่ความตาย

2. สัญญาจ้างทำของ

สัญญาจ้างทำของ หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจ้าง ตกลงรับจะทำการงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ว่าจ้าง และผู้ว่าจ้างตกลงว่าจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแห่งการนั้น

สาระสำคัญของสัญญาจ้างทำของคือ มุ่งถึงผลสำเร็จของการทำงานที่ทำเท่านั้น ส่วนจะดำเนินการเมื่อใด กรรมวิธีอย่างไรไม่ใช่สาระสำคัญแห่งสัญญานี้

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้าง
กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

1.1 ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายสินจ้าง
ให้แก่ผู้รับจ้าง เมื่อการงานที่ว่าจ้างแล้วเสร็จ
ตามจำนวนที่ตกลงกันไว้ เว้นแต่จะมีเหตุอัน
ควร เช่น ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าหรือ
ผลงานไม่เป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา ผู้ว่า
จ้างก็ชอบที่จะหักสินจ้างไว้เฉพาะส่วนที่เป็น
ความเสียหายแก่ตนได้ แต่จะงดจ่ายสินจ้าง
ทั้งจำนวนไม่ได้

2.3 ถ้าในสัญญาการจ้างทำงาน กำหนดให้ผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดหาสัมภาระเอง ผู้รับจ้างคงมีหน้าที่เพียงแต่ใช้สอยสัมภาระนั้นด้วยความระมัดระวังตามสมควร และต้องคืนส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ว่าจ้างไป จะยึดถือเอาเป็นของตนไม่ได้

2.4 ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบหากเกิดการล่าช้าในการทำงาน จนเกิดความเสียหายแก่ผู้ว่าจ้าง เว้นแต่จะเป็นเพราะเหตุว่าผู้ว่าจ้างเอง เช่น ผู้ว่าจ้างให้แบบ

อนึ่ง ยังมีข้อน่าสังเกตบางประการ
ของสัญญาจ้างทำของในเรื่องความ
รับผิดชอบของคู่สัญญา ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าผู้รับจ้างส่งมอบงานที่มีความ
ชำรุดบกพร่องอันเห็นประจักษ์และผู้
ว่าจ้างยอมรับไปโดยไม่อิดเอื้อน ผู้รับจ้าง
ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบอีกต่อไป เช่น ฝนส่ง
มอบชุดสากลซึ่งกระดุมเสื่อขาดไป 1 เม็ด
ให้ฟ้า ฟ้ารับไปโดยไม่อิดเอื้อนว่ากล่าว

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจ้างทำของ

สัญญาจ้างทำของย่อมระงับสิ้นไป
ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

1. เมื่อการงานที่ตกลงว่าจ้างกันนั้น
แล้วเสร็จ ผู้รับจ้างส่งมอบงานนั้นให้แก่ผู้ว่า
จ้าง และผู้ว่าจ้างจ่ายสินจ้างให้ครบถ้วน

2. ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่งใช้สิทธิตามกฎหมายบอกเลิกสัญญา

3. ผู้รับจ้างถึงแก่ความตายหรือตก

ข้อแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงานกับสัญญาจ้างทำของ

1. สัญญาจ้างแรงงานไม่มุ่งเน้นถึงผลสำเร็จของงาน หากแต่ลูกจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้างก็สมบูรณ์แล้ว แต่สัญญาจ้างทำของมุ่งเน้นถึงผลสำเร็จของการทำงานที่จ้างเป็นสาระสำคัญ

2. การคำนวณเงินจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานถือเอาตามระยะเวลาการทำงาน แต่สัญญาจ้างทำของคำนวณตาม

แบบทดสอบ หน่วยที่ 5

- **1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน**

ก.เป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ

ข.เป็นสัญญาต่างตอบแทน

ค.เป็นสัญญาที่ใช้กำลังหรือความคิด ง. คุณสมบัติของคู่สัญญาไม่เป็นสาระสำคัญ

- **2. สัญญาจ้างแรงงานต้องทำอะไรจึงจะสมบูรณ์ตามกฎหมาย**

ก.ทำเป็นหนังสือ

ข.มีหลักฐานเป็นหนังสือ

ค. ตกลงกันด้วยวาจาก็ได้
เจ้าหน้าที่

ง.จดทะเบียนต่อพนักงาน

- **3. ข้อใดเป็นสัญญาจ้างแรงงาน**

ก.แดงจ้างดำ่ว่าความเป็นเงิน 20,000 บาท

ข.ขาวจ้างน้ำตาลพนส์รยนต์เป็นเงิน 30,000 บาท

ค. ม่วงทำงานในโรงงานได้ค่าจ้างสัปดาห์ละ 2,100 บาท

ง. ฟ้าจ้างน้ำเงินตัดชดราตรี 1 ชุด เป็นเงิน 10,000 บาท

- 4. ถ้าในสัญญาจ้างแรงงานไม่ได้กำหนดเวลาการจ่ายสินจ้างไว้และไม่อาจกำหนดได้โดยจาริต
ประเพณี ดังนี้จะต้องจ่ายสินจ้างกันเมื่อใด
ก.จ่ายก่อนทำงาน ข.จ่ายขณะทำงาน ค.จ่ายเมื่องานเสร็จครึ่งหนึ่ง ง.จ่าย
เมื่อทำงานนั้นแล้วเสร็จ
- 5. ถ้าในสัญญาจ้างแรงงานไม่ได้กำหนดว่าจ้างกันนานเท่าใด คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะบอกเลิกสัญญา
ได้
ในกรณีใด
ก.บอกเลิกสัญญาไม่ได้ ข.บอกเลิกสัญญาได้ทันที
ค.ต้องบอกกล่าวให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1dd เดือน
ง.ต้องบอกกล่าวให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า 1 ช่วงระยะเวลาการจ่ายค่าจ้าง
- 6. โดยทั่วไปแล้วสัญญาจ้างแรงงานระบุไปเมื่อใด
ก.ลูกจ้างป่วย ข. ลูกจ้างตาย ค.นายจ้างตาย ง.นายจ้างขาดทุน
- 7. ข้อใดเป็นลักษณะของสัญญาจ้างทำของ
ก. มุ่งถึงผลสำเร็จของการทำงาน ข. มุ่งถึงคุณสมบัติของคู่สัญญาเป็น
สำคัญ
ค.ผู้ว่าจ้างต้องรับผิดชอบในการทำลายของของผู้รับจ้าง ง.ผู้รับจ้างต้องทำงาน
ภายใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าจ้าง
- 8. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของผู้รับจ้างทำของ
ก. จ่ายสินจ้าง ข. ทำการงานจนเสร็จ
ค. รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง ง. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ทำงาน
- 9. ถ้าในสัญญาจ้างทำของผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาสัมภาระ และงานที่จ้างนั้นพังทลายโดยโทษ
ฝ่ายใดไม่ได้ เช่นนี้ จะมีผลอย่างไร
ก.ผู้ว่าจ้างเป็นผู้รับเคราะห์และต้องจ่ายสินจ้าง ข.ผู้ว่าจ้างเป็นผู้รับเคราะห์
แต่ไม่ต้องจ่ายสินจ้าง

หน่วยการเรียนรู้ที่

6

สัญญารับขนของและ สัญญารับขนคนโดยสาร

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์และสาระสำคัญของสัญญาการขนส่งว่าด้วยการรับขนส่งของหรือสินค้า หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตราส่งและผู้ขนส่ง หลักเกณฑ์และสาระสำคัญของสัญญารับขนคนโดยสาร หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขนส่งกรณีรับขนคนโดยสาร

1. สัญญารับขนของ

สัญญา^๑รับขน^๒ของ หมายถึง สัญญาที่บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ส่ง หรือ ผู้ตราส่ง ทำความตกลงกับบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ขนส่ง ห้ขนของส่งไปยังบุคคลอีกคนหนึ่ง เป็นผู้รับตราส่ง ซึ่งเป็นผู้รับของที่จะไปให้นั้น ส่วนบำเหน็จที่ผู้ส่งจ่ายให้แก่ผู้ขนส่งเนื่องจากใช้บริการ ขานี้เรียกว่าค่า

ลักษณะสำคัญของสัญญาารับขนของ มีดังนี้

1. สัญญาารับขนของประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย
คือ

1.1 ผู้ส่ง หรือ ผู้ตราส่ง หมายความว่า
บุคคลผู้เป็นเจ้าของสิ่งของหรือสินค้า

1.2 ผู้ขนส่ง หมายความว่า บุคคลผู้ประกอบ
ธุรกิจให้บริการรับขนสิ่งของหรือสินค้าตาม
คำสั่งของผู้ตราส่ง

1.3 ผู้รับตราส่ง หมายความว่า บุคคลผู้รับ
สิ่งของหรือสินค้าปลายทาง

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตราส่งและผู้ขนส่ง

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตราส่ง มีดังนี้

1.1 ผู้ตราส่งต้องจัดทำเอกสารหรือที่เรียกว่า ใบกำกับสิ่งของ หรือ ใบกำกับสินค้าซึ่งเป็นเอกสารแสดงถึงรายการสิ่งของหรือสินค้าที่จะส่งมอบให้แก่ผู้ขนส่งเมื่อผู้ขนส่งร้องขอ โดยเอกสารดังกล่าวต้องแสดงรายการดังต่อไปนี้

(ก) ชื่อและนามสกุลของผู้ตราส่งและผู้ขนส่ง

1.2 ถ้าสิ่งของหรือสินค้าที่ส่งมีสภาพ
อันจะก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นสภาพ
เกือบจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล
หรือทรัพย์สินผู้อื่นได้ ผู้ตราส่งต้องแสดง
สภาพแห่งสิ่งของนั้นไว้ก่อนทำสัญญา
ขนส่ง ถ้ามิได้ทำไว้ ผู้ตราส่งต้อง
รับผิดชอบในการเสียหายไม่ว่าอย่างไร อัน
เกิดแต่สิ่งของหรือสินค้าที่ขนส่งนั้น

2. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง มี
ดังต่อไปนี้

(4) ชื่อ หรือ ยี่ห้อของผู้ตราส่ง

(5) จำนวนค่าระวางพาหนะ

(6) วันและสถานที่ออกใบตราส่ง

(7) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง

2.2 ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายหรือบุบสลายของสิ่งของหรือสินค้าที่ขนส่งรวมทั้งการส่งมอบล่าช้า ไม่ว่าจะเกิดจากกระบวนการของผู้ขนส่งเองหรือผู้ขนส่งอื่น หรือบุคคลอื่น ington

2.4 ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบในเงิน
ทอง ธนบัตร ตั๋วเงิน พันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้น
กู้ ภาระหนี้สินค้ำ ัญมณี และของมีค่าอื่นๆ
ถ้าผู้ตราส่งมิได้แจ้งราคา หรือสภาพแห่ง
สิ่งของดังกล่าวไว้ในขณะส่งมอบให้แก่ผู้
ขนส่ง แต่ถ้าได้แจ้งราคาไว้ ผู้ขนส่งต้อง
รับผิดชอบเพียงไม่เกินราคาที่ได้แจ้งไว้

2.5 ผู้ขนส่งต้องรีบแจ้งไปยังผู้รับ
ตราส่ง เมื่อสิ่งของหรือสินค้ำถึงปลายทาง
แล้ว

2.8 ถ้าผู้ขนส่งหาตัวผู้รับตราส่งไม่พบ หรือผู้รับตราส่งบอกปิดไม่ยอมรับมอบสิ่งของหรือสินค้านั้น ผู้ขนส่งต้องรีบบอกกล่าวไปยังผู้ตราส่งทันทีและถามเอาคำสั่งใหม่จากผู้ตราส่ง ถ้าไม่อาจทำได้ ผู้ขนส่งอาจนำไปฝากไว้ยังสำนักงานฝากทรัพย์สินหรือถ้าเป็นของสดเสียได้ง่าย ผู้ขนส่งอาจนำออกขายทอดตลาด โดยผู้ขนส่งต้องบอกกล่าวแก่ผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่งโดยมิได้ชักช้า ถ้าเป็นการขายทอดตลาดได้

2.10 ผู้ขนส่งย่อมหลุดพ้นจากความ
รับผิดชอบในการขนส่ง เมื่อผู้รับตราส่ง
ได้รับของนั้นไว้แล้วโดยไม่อิดเอื้อนและได้
ใช้ค่าระวางพาหนะกับอุปกรณ์เสร็จสิ้น
แล้ว ยกเว้นในกรณีที่เกิดการสูญหายหรือ
บุบสลาย แต่ไม่อาจแลเห็นได้จากสภาพ
ภายนอกแห่งสิ่งของหรือสินค้านั้น และ
ผู้รับตราส่งได้บอกกล่าวถึงความสูญหาย
หรือบุบสลายเชื่อนว่านั้นแก่ผู้ขนส่งภายใน
แปดวันนับแต่วันส่งมอบ เว้นแต่การสูญ

2. สัญญาับชนคนโดยสาร

สัญญาับชนคนโดยสาร หมายถึง สัญญา
ที่บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ขนส่ง ต้องรับ
ผิดต่อบุคคลอีกคนหนึ่งหรือหลายคน
เรียกว่า คนโดยสาร ในความเสียหายอัน
อาจเกิดขึ้นแก่ตัว
เสียอย่างใดๆ อัน
ต้องช้กช้ในก
เสียหายหรือช้กช้

วในความเสื่อม
โดยตรงต่อการที่
ง เว้นแต่การ
เหตุสุดวิสัย หรือ

สาระสำคัญของสัญญาารับขนคนโดยสาร

1 สัญญาารับขนคนโดยสารประกอบด้วย
บุคคล 2 ฝ่าย คือ

1.1 ผู้ขนส่ง หมายถึง บุคคลซึ่ง
ประกอบการให้บริการรับขนคนโดยสารอัน
เป็นธุรกิจปกติ

1.2 คนโดยสาร หรือ ผู้โดยสาร
หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้ให้บริการ
การขนส่งของผู้ขนส่งเพื่อการเดินทางของ
ตน รวมทั้งเครื่องเดินทาง ซึ่งหมายความถึง

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง

1. ผู้ขนส่งต้องให้บริการแก่คนโดยสารและเครื่องเดินทางของผู้โดยสารนั้นเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางอันเป็นธุรกิจปกติของผู้ขนส่งโดยไม่ชักช้า

2. ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบต่อคนโดยสารในความเสียหายใดๆ อันเป็นผลโดยตรงจากการชักช้าในการขนส่งของตน เว้นแต่จะเป็นเหตุอันสุดวิสัย หรือ

5. ถ้าเครื่องเดินทางมีสภาพเป็นของสดหรือของเสียได้ง่าย ผู้ขนส่งอาจเอาขายทอดตลาดได้ เมื่อของนั้นมาถึงและรออยู่เกินเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมงแล้ว

6. ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบในเครื่องเดินทาง ซึ่งคนโดยสารมิได้มอบหมายให้ดูแลเว้นแต่เครื่องเดินทางเช่นว่านั้นจะสูญหายหรือบุบสลายไปเพราะความผิดของผู้ขนส่งหรือลูกจ้างของผู้ขนส่ง

7. เอกสารต่างๆ ในการประกอบการ

แบบทดสอบ หน่วยที่ 6

- **1. สัญญารับชนเป็นสัญญาอะไรอย่างหนึ่ง**
ก.สัญญาเช่าทรัพย์สิน ข.สัญญาเช่าชื่อ
ค.สัญญาจ้างแรงงาน ง. สัญญาจ้างทำของ
- **2.ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบอะไรหากมิได้บอกราคาหรือสภาพแห่งของไว้ในขณะที่ส่งมอบแก่ตน**
ก.ทอง ข.ธนบัตร ค.ตัวเงิน
 ง. กระดาษอัดรูป
- **3. ใบรับ ใบตราส่ง หรือเอกสารอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ ซึ่งผู้ขนส่งออกให้แก่ผู้ส่งนั้น ถ้ามีข้อความยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งประการใด ข้อความนั้นย่อมมีผลอย่างไร**
ก. เป็นโมฆะ ข.เป็นโมหิยะ ค.สมบูรณ์ ง.สมบูรณ์เพียงบางส่วน
- **4. ในการรับขนคนโดยสาร สิ่งที่ผู้โดยสารนำติดตัวไปด้วย**

- **5. เอกสารที่ผู้ขนส่งออกให้แก่ผู้ส่งของเป็นหลักฐานแห่งสัญญารับขนของทางทะเลแสดงว่าผู้ขนส่งได้รับของตามที่ระบุในใบตราส่งไว้ในความดูแลหรือได้บรรทุกของลงเรือแล้ว และผู้ขนส่งรับที่จะส่งมอบของดังกล่าวให้แก่ผู้มีสิทธิรับขนนั้นเมื่อได้รับเวนคืนใบตราส่ง เป็นความหมายของอะไร**

ก. ผู้ขนส่ง ข. ใบตราส่ง ค. ผู้ส่งของ ง. ผู้รับตราส่ง

- **6. การรับขนของทางทะเล บุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญากับผู้ขนส่งในสัญญารับขนของทางทะเล เป็นความหมายของอะไร**

ก. ผู้ขนส่ง ข. ผู้ส่งของ ค. ผู้รับตราส่ง ง. ใบตราส่ง

- **7. การรับขนของทางทะเล ผู้รับสลักหลังคนสุดท้าย สำหรับใบตราส่งที่ออกให้แก่บุคคลเพื่อเขาส่ง หรือใบตราส่งที่ออกให้แก่บุคคลโดยนาม และไม่มีข้อห้ามสลักหลังไว้ เป็นความหมายของอะไร**

ก. ผู้ขนส่ง ข. ผู้ส่งของ ค. ผู้รับตราส่ง ง. ใบตราส่ง

- **8. การรับขนของทางทะเล เมื่อได้ขนของไปถึงท่าปลายทางหรือที่หมายปลายทางตามที่ตกลงกันไว้ และพร้อมที่จะส่งมอบของนั้นแล้ว ผู้ขนส่งมีสิทธิได้รับอะไร**

ก. เงินสด ข. ค่าขนส่ง ค. ค่าระวาง ง. ค่าระวางและอุปกรณ์แห่งค่าระวาง

- **9. การรับขนของทางทะเล ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อการสูญหายหรือเสียหายแห่งของอะไร เว้นแต่ผู้ส่งของจะได้แจ้งให้ผู้ขนส่งทราบถึงสภาพและรายละเอียดเป็นเวลาที่สมควรก่อนการขนถ่าย**

หน่วยการเรียนรู้ที่

7

สัญญาซื้อขายและสัญญากู้ยืมเงิน

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญา
ยืม ว่าด้วยลักษณะของสัญญายืมใช้คงรูป
สัญญายืมใช้สิ้นเปลือง และหลักเกณฑ์ที่
กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับ
สัญญายืมเงิน

1. สัญญาขี้ม

สัญญาขี้ม หมายถึง สัญญาที่บุคคล
ฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้ขี้ม ยินยอมให้
บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ขี้ม ได้ใช้
ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนได้เปล่า
โดยการส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขี้ม
และผู้ขี้มต้อง
คืนให้เมื่อใช้สอยเสร็จแล้ว

ตามหลักกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้

สัญญานิยมแบ่งออกเป็น 2dชนิดdคือ

1.สัญญานิยมใช้คงรูป หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้ให้นิยม” ให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้นิยม ใช้สอยทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เปล่าและผู้นิยมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว

1.1 ลักษณะของสัญญานิยมใช้คงรูปจากบทบัญญัติตามหลักกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าสัญญานิยมใช้คงรูปมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.2 หน้าที่ของผู้ยืม ตามหลักกฎหมายว่าด้วยสัญญา ยืมใช้คงรูปนั้น กำหนดให้ ผู้ยืมมีหน้าที่ดังนี้

1) ผู้ยืมต้องใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมตามสถานะแห่งการอันเป็นปกติของทรัพย์สินนั้นเท่านั้นจะนำไปใช้เพื่อการอย่างอื่นไม่ได้

2) ผู้ยืมต้องใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ในสัญญาเท่านั้น จะนำไปใช้สอยนอกจากการที่กำหนดไว้ในสัญญาไม่ได้

3) ผู้ยืมต้องใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมด้วยตนเองจะนำไปให้บุคคลอื่นใช้สอยไม่ได้ เพราะผู้

1.3 ความรับผิดชอบของผู้ยืม ถ้าผู้ยืมเอาทรัพย์สินที่ยืมไปใช้สอยดังกรณีต่อไปนี้

1) เอาไปใช้สอยในการอื่นอันเป็นการผิดปกติแก่ทรัพย์สินนั้น

2) เอาไปให้บุคคลอื่นภายนอกใช้สอยแทนตน

3) เอาไปใช้งานผิดไปจากข้อตกลงในสัญญา

4) เอาไปไว้นานกว่าที่ควรจะทำ

1.4 ความระงับสิ้นไปของสัญญายืมใช้คงรูป

สัญญายืมใช้คงรูประงับสิ้นไปถ้าผู้ยืมไม่ชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นครบถ้วนตามกำหนด

2. สัญญาขี้มใช้สั่นเปลือง หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้ขี้ม โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินชนิดใช้ไปสั่นไปเป็นปริมาณมีกำหนดให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ขี้ม และผู้ขี้มตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินอันเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ขี้มนั้น

2.1 ลักษณะของสัญญาขี้มใช้สั่นเปลือง มีดังต่อไปนี้

1) ผู้ให้ขี้มต้องโอนกรรมสิทธิ์ใน

**2.2 ข้อแตกต่างของสัญญาซื้อขายสิ่งเคลื่อน
กับสัญญาซื้อขายคงรูป สัญญาซื้อขายสิ่งเคลื่อน
กับสัญญาซื้อขายคงรูปมีข้อแตกต่างกัน
ดังต่อไปนี้**

1) เรื่องของกรรมสิทธิ์ ตาม
สัญญาซื้อขายสิ่งเคลื่อน กรรมสิทธิ์ใน
ทรัพย์สินที่ยึดเป็นของผู้ซื้อ แต่ตาม
สัญญาซื้อขายคงรูป กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
ที่ยึดเป็นของผู้ให้ซื้อ

2) เรื่องของภาระใส่สอยบนทรัพย์สิน

2. สัญญากู้ยืมเงิน

สัญญากู้ยืมเงิน เป็นสัญญาที่ใช้กันมากที่สุด โดยเฉพาะทางด้านธุรกิจและการพาณิชย์ทั่วไป กฎหมายจึงกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นกรณีพิเศษ

ลักษณะของสัญญากู้ยืมเงิน มีดังนี้

1. สัญญากู้ยืมเงินเป็นสัญญา ยืมใช้สลับเปลี่ยนชนิดหนึ่ง ผู้กู้ยืมจึงมีสิทธิใช้เงินที่กู้ยืมอย่างไรก็ได้ และไม่จำเป็นต้องคืนเงินเดิมที่กู้ยืมมาแก่ผู้ให้กู้

4. ผู้ให้กู้ยืมเงินมีสิทธิเรียกเอา
ค่าตอบแทนหรือที่เรียกว่า ดอกเบี้ย จากผู้
กู้ยืม ดอกเบี้ยนี้อาจเรียกเป็นเงินตราหรือ
ทรัพย์สินอื่นใดก็ได้ สำหรับเรื่องการเรียก
เอาดอกเบี้ย กฎหมายกำหนดรายละเอียด
ไว้ดังนี้

4.1 ผู้ให้กู้ยืมจะเรียกเอาดอกเบี้ย
เกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปีไม่ได้ หากกำหนด
ไว้เกินกว่านั้นให้ลดลงมาเหลือบังคับกันได้
เพียงร้อยละ 15 ต่อปี

1) ผู้ให้กู้ยืมและผู้กู้ยืมตกลงกันว่า
เป็นหนังสือว่า ให้คิดดอกเบี้ยทบต้นได้แต่
ต้องเป็นในส่วนของดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่
น้อยกว่าปีหนึ่งแล้ว

2) เป็นประเพณีของการค้าขาย
อันเป็นปกติของธุรกิจ

5. ถ้าผู้ให้กู้ยืมเงินยอมรับเอา
ทรัพย์สินอื่นที่ผู้กู้ยืมนำมาชำระหนี้แทน
เงินที่กู้ยืม ให้คำนวณมูลค่าทรัพย์สินนั้น

แบบทดสอบ หน่วยที่ 7

- 1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสัญญาจ้าง

ก. เป็นนิติกรรม 2 ฝ่าย

ข. เป็นสัญญาต่างตอบแทน

ค. ผู้จ้างตกลงจะคืนทรัพย์สินที่จ้างให้แก่ผู้จ้างมอบทรัพย์สิน

ง. สัญญาสมบูรณ์เมื่อส่ง

- 2. ยืมทรัพย์สินตามข้อใดที่ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ยืม

ก. ยืมหนังสือ 1 เล่ม

ข. ยืมบุหรี 1 ช่อ

ค. ยืมเงิน 500 บาท

ง. ยืมเทียนไข 10 แท่ง

- 3. นายสมชายยืมโทรทัศน์จากมณฑลไปดูเป็นเวลา 1 เดือน สัญญานี้จะต้องทำอย่างไร

ก. ทำเป็นหนังสือ

ข. มีหลักฐานเป็นหนังสือ

ค. ส่งมอบโทรทัศน์ที่ให้อืม

ง. จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

- 4. สัญญาจ้างใช้แรงงาน ผู้ให้จ้างต้องส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้จ้างในสภาพอย่างไร

ก. ใช้งานได้

ข. ซ่อมแซมดีแล้ว

ค. ใหม่เอี่ยมจากโรงงาน

ง. สภาพที่เป็นอยู่ใน

ขณะนั้น

- 5. อรุณยืมรถยนต์ของเล่นไปใช้เป็นเวลา 1 เดือน เมื่อครบกำหนด 1 เดือนแล้วอรุณก็ไม่นำรถยนต์มาคืน ต่อมารถยนต์คันดังกล่าวหายไป อรุณ

- **6. ข้อใดไม่ใช่เหตุแห่งความระงับสิ้นไปของสัญญายืมใช้คงรูป**
 - ก.เมื่อผู้ยืมตาย
 - ข. เมื่อผู้ให้ยืมตาย
 - ค.เมื่อผู้ยืมส่งคืนทรัพย์สินที่ยืม
 - ง.เมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญา
- **7. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสัญญายืมใช้สลับเปลี่ยน**
 - ก.บริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ให้ยืม
 - ข.มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้ยืม
 - ค.ผู้ยืมโอนทรัพย์สินที่ยืมให้คนอื่นต่อไปได้
 - ง.เป็นการยืมทรัพย์สินซึ่งใช้แล้วไม่สลับเปลี่ยนหมดไป
- **8. หนึ่งยืมเงินจากสอง 1,000 บาท ถ้าหนึ่งไม่ยอมคืนเงินให้สอง เช่นนี้จะมีผลอย่างไร**
 - ก.สัญญาгүйไม่เกิดขึ้น
 - ข.สัญญาгүйไม่บริบูรณ์
 - ค.ฟ้องร้องบังคับคดีกันไม่ได้
 - ง. ฟ้องร้องบังคับคดีกันได้
- **9. การกู้เงินเกินกว่า 2,000 บาทขึ้นไป จะต้องทำอย่างไรจึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีกันได้**
 - ก.ทำเป็นหนังสือ
 - ข.ตกลงกันด้วยวาจา
 - ค. มีหลักฐานเป็นหนังสือ
 - ง.จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- **10. พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 ให้**

หน่วยการเรียนรู้ที่

8

สัญญาค้ำประกัน จำนอง จำน่า

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ของการ
ประกันนี้ว่าด้วยลักษณะค้ำประกัน ซึ่ง

1. สัญญาค้ำประกัน

สัญญาค้ำประกัน หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนเองต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ให้ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้นั้น

ลักษณะของสัญญาค้ำประกัน มีดังต่อไปนี้

1. ผู้ค้ำประกันเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น มิใช่คู่สัญญาเดิมเข้ามาทำสัญญาผูกพันตนเองว่าจะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ด้วย

1.4 สัญญาคำประกันต้องทำโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้คำประกันไว้เป็นสำคัญจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้คำประกันได้ แต่เจ้าหนี้ยังคงบังคับเอาจากลูกหนี้ได้

1.5 สัญญาคำประกันอาจทำขึ้นเพื่อประกันหนี้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้

1.6 ผู้คำประกันหลายคนอาจคำประกันใบเดียวกันได้ โดยผู้ค้ำ

สิทธิและความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน ผู้ค้าประกันมีสิทธิและความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. สิทธิของผู้ค้าประกัน

1.1 ผู้ค้าประกันไม่จำเป็นต้องชำระหนี้ก่อนถึงเวลายกกำหนดที่จะต้องชำระ

1.2 ผู้ค้าประกันจะขอให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระก่อนได้ ถ้าผู้ค้าประกันนั้นสามารถพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้มีทางที่จะชำระหนี้ และการบังคับลูกหนี้เช่นนั้นไม่เป็นการยาก

2. ความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน

2.1 เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้น่าจะเรียกร้องให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้แทนก็ได้

2.2 ผู้ค้าประกันน่าจะรับผิดชอบในมูลหนี้ที่ตนค้าประกันนั้นเพียงไม่เกินความรับผิดชอบของลูกหนี้

ในทางปฏิบัติ เจ้าหนี้ส่วนใหญ่ (สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพให้กู้ยืม) จะขอค้ำประกันว่ามูลค่าของหนี้ซึ่งถือว่า

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

1. หากในสัญญาค้ำประกันมีข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงเป็นโมฆะ

2 ผู้ค้ำประกันอาจยกข้อต่อสู้ของตนเองหรือลูกหนี้ก็ได้ หากในสัญญาค้ำประกันมีข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ไม่ได้ ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

3. หากหนี้ของลูกหนี้ขั้นต้นระงับไปไม่ว่าเหตุใดๆ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหากในสัญญาค้ำประกันมีข้อตกลงให้หนี้ของผู้ค้ำประกันไม่ระงับ ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

3. ความระงับสิ้นไปของสัญญาคำประกัน

3.1 เมื่อหนี้ประธานระงับสิ้นไป หนี้ตามสัญญาคำประกันอันเป็นหนี้อุปกรณ์ย่อมระงับสิ้นไปด้วย

3.2 เมื่อเจ้าหนี้อยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยผู้คำประกันไม่ยินยอมด้วยผู้คำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

3.3 เมื่อเจ้าหนี้ปฏิเสธการชำระหนี้ของลูกหนี้โดยไม่มีเหตุผลอันจะอ้างหลัก

2. สัญญาจ้าง

สัญญาจ้าง หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จ้าง เอาทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจ้าง เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับจ้าง

จากหลักกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า สัญญาจ้าง เป็นการประกันหนี้อย่างหนึ่งด้วยสัญญาจ้าง

ลักษณะของสัญญาจ้างเอง มีลักษณะดังนี้

1. สัญญาจ้างเองเป็นสัญญาอุปกรณ์ เช่นเดียวกับสัญญาค้ำประกัน กล่าวคือ ต้องมีสัญญาการก่อให้เกิดสภาพหนี้ อันเป็นสัญญาประธานเสียก่อน สัญญาจ้างเอง จึงจะเกิดขึ้นได้

2. ผู้จ้างเองอาจเป็นลูกหนี้หรือ บุคคลภายนอกก็ได้

3. ผู้จ้างเองเพียงแต่นำทรัพย์สินที่

ทรัพย์สินที่จำนอง

ทรัพย์สินที่จำนองได้นั้น กฎหมายกำหนดไว้เป็นพิเศษดังนี้

1. อสังหาริมทรัพย์ทั้งปวงไม่ว่าประเภทใดๆ

2. สสังหาริมทรัพย์ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมาย ได้แก่ เรือ ซึ่งมีระวางห้าตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ และสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้

การบังคับจำนอง หมายถึง การที่ผู้รับจำนอง จะฟ้องคดีต่อศาลให้พิพากษายึดทรัพย์สินที่ จำนองและให้ขายทอดตลาดเพื่อเอาเงินมาชำระหนี้ได้ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. ผู้รับจำนองต้องมีเจตนาบอกกล่าวไป ยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอัน สมควรตามที่กำหนดลงไว้ในคำบอกกล่าวนั้น ถ้าลูกหนี้ละเลยไม่ปฏิบัติตาม ผู้รับจำนองจึงจะ ฟ้องร้องบังคับคดีได้

2. ทรัพย์สินที่จำนองซึ่งนำออกขาย

5. กรณีการบังคับจำนอง หากหนี้ประธาน
ยังขาดเท่าใด ผู้จำนองไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ส่วน
ที่ขาด หากมีข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับ
ผิดเกินที่บัญญัติไว้หรือให้ผู้จำนองรับผิดชอบอย่าง
ผู้ค้ำประกันข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ทั้งนี้ไม่ว่า
ข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจำนองหรือทำ
เป็นข้อตกลงต่างหาก

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจำนอง

1. เมื่อหนี้ประธานระงับสิ้นไปเพราะเหตุอื่น
ใดอันมิใช่เหตุอายุความ หนี้ตามสัญญา
จำนองซึ่งเป็นหนี้รองก็ระงับสิ้นไปด้วย

3. สัญญาจำนำ

สัญญาจำนำ หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนำ ส่งมอบสิ่งหาปริมาตรพัยสิ่งหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้จากหลักกฏ ยข้างต้นจะเห็นว่า สัญญาจำนำ เ็นประกันหนี้ด้วยทรัพย์สินเช่นเดีว สัญญาจำนอง และในทำนองเดีว กันต้องมี

ลักษณะของสัญญาจำนำ มีดังต่อไปนี้

1. สัญญาจำนำเป็นสัญญาอุปกรณ์เช่นเดียวกับสัญญาค้ำประกันและสัญญาจำนอง กล่าวคือ ต้องมีสัญญาการก่อให้เกิดสภาพหนี้อันเป็นสัญญาประธานเสียก่อน สัญญาจำนำจึงจะเกิดขึ้นได้

2. ผู้จำนำอาจเป็นตัวลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกก็ได้

3. ทรัพย์สินที่จำนำกันได้ต้องเป็น

สิทธิและความรับผิดชอบของผู้รับจำนำ ได้แก่

1. ผู้รับจำนำมีสิทธิยึดทรัพย์สินที่จำนำนั้นไว้ได้
2. ผู้รับจำนำต้องรักษาทรัพย์สินที่จำนำไว้ให้ปลอดภัยและต้องสงวนทรัพย์สินนั้นไว้อย่างเช่นวิญญูชนจะพึงสงวนรักษาทรัพย์สินของตนเอง
3. ผู้รับจำนำจะนำเอาทรัพย์สินที่จำนำไว้ไปขายหรือให้เช่าหรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดก็ได้

การบังคับจำนำ

ผู้รับจำนำอาจบังคับจำนำเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนำ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ และลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้รับจำนำต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ก่อนว่า ให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันควรซึ่งได้กำหนดให้ไว้ในคำบอกกล่าวนั้น

4. ผู้รับจ่านำสามารถนำทรัพย์สินที่
จ่านำและเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมาย
กำหนดออกขายทอดตลาดได้โดยไม่ต้อง
รอคำสั่งศาล เนื่องจากทรัพย์สินที่จ่านำอยู่
ในความครอบครองของผู้รับจ่านำอยู่แล้ว
ทั้งหมดจนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน

5. เมื่อบังคับจ่านำได้เงินเท่าใด ผู้รับ
จ่านำต้องจัดสรรชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป
เสียก่อน ถ้ามีเงินเหลือต้องส่งคืนให้แก่ผู้

ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาจำนำ

สัญญาจำนำย่อมระงับสิ้นไปเพราะเหตุต่อไปนี้

1. เมื่อหนี้ประธานระงับสิ้นไปเพราะเหตุอื่นใดอันมิใช่เหตุอายุความ หนี้ตามสัญญาจำนำอันเป็นภาระย่อมระงับสิ้นไปด้วย

2. เมื่อผู้รับจำนำรับจำนำไว้ นั่น

ให้ทรัพย์สินซึ่งนำไปสู่ความ

แบบทดสอบ หน่วยที่ 8

- 1. ถ้าผู้ค้าประกันทำสัญญาค้าประกันโดยไม่ได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ สัญญาค้าประกันจะมีผลอย่างไร
ก. สมบูรณ์ ข. ไม่สมบูรณ์ ค. เป็นโมฆะ ง. เป็นโมฆียะ
- 2. ใครที่เป็นบุคคลคนเดียวกันไม่ได้
ก. ผู้จำนำและลูกหนี้ ข. ผู้จำนองและลูกหนี้
ค. ผู้เช่าและผู้เช่าช่วง ง. ผู้ค้าประกันและลูกหนี้
- 3. ข้อใดที่เป็นการประกันด้วยบุคคล
ก. สัญญาจำนำ ข. สัญญาจำนอง
ค. สัญญาค้าประกัน ง. สัญญาจำนองและจำนำ
- 4. สัญญาค้าประกันนั้นถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ค้าประกันเป็นสำคัญแล้วจะมีผลอย่างไร
ก. ฟ้องร้องให้บังคับคดีกันได้ ข. ฟ้องร้องให้บังคับคดีกันไม่ได้
ค. เป็นโมฆะ ง. ไม่สมบูรณ์
- 5. สัญญาจำนองจะต้องมีหนี้ระหว่างผู้รับจำนองกับลูกหนี้ ซึ่งเรียกว่าหนี้อะไร
ก. หนี้ประธาน ข. หนี้อุปกรณ์ ค. หนี้ส่วนควบ ง. หนี้เงินต้น

- **6.สัญญาจำนองจะต้องมีหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับผู้จำนอง ซึ่งเรียกว่าหนี้อะไร**

ก. หนี้ประธาน ข. หนี้อุปกรณ์ ค. หนี้ส่วนควบ ง. หนี้เงินต้น

- **7.ชาวกู้เงินจากเชียว 100,000 บาท ม่วงนำที่ดิน 1 แปลงมาจำนองไว้ เมื่อจำนองแล้วใครจะมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้**

ก. ชาว ข. เชียว ค. ม่วง ง. ชาวและเชียว

- **8.ทรัพย์สินใดที่นำมาจำนองได้**

ก. เครื่องทำน้ำแข็งยี่ห้อนิวตัน ข. รถตักดินยี่ห้อคาร์เตอร์ฟิลลา

ค. เครื่องคอมพิวเตอร์ยี่ห้อแอปส้น ง. เรือสำราญชื่ออันดามันปรินเซส

- **9.สัญญาจำนองจะต้องมีหนี้ระหว่างผู้รับจำนองกับลูกหนี้ ซึ่งเรียกว่าหนี้อะไร**

ก. หนี้ประธาน ข. หนี้อุปกรณ์ ค. หนี้ส่วนควบ
ง. หนี้เงินต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่

9

สัญญาฝากทรัพย์และ สัญญาเก็บของในคลังสินค้า

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาว่าด้วยการฝากทรัพย์สินวิธีเฉพาะการฝากเงิน และสัญญาเก็บของในคลังสินค้า

สัญญาฝากทรัพย์สิน
และสัญญาเก็บของ
ในคลังสินค้า

สัญญาเก็บของในคลังสินค้า

1. สัญญาฝากทรัพย์

สัญญาฝากทรัพย์ หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ฝาก ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้

สัญญารับฝากทรัพย์สินทั่วไป หมายถึง การที่ผู้ฝากนำทรัพย์สินทั่วไปซึ่งมิใช่ทรัพย์สินที่เป็นเงินตราส่งมอบให้อยู่ใน

2. ผู้รับฝากต้องเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้^๑ในอารักขาของตน ซึ่งอาจกระทำโดยชัดแจ้งเช่น รับเอาทรัพย์สินที่รับฝากไปเก็บไว้^๑ในบริเวณบ้านของตน หรืออาจเป็นการกระทำโดยปริยายซึ่งพิจารณาได้ตามพฤติการณ์เป็นกรณีๆ ไป เช่น ผู้รับฝากยินยอมให้บุคคลอื่นนำรถยนต์เข้าไปจอดในบริเวณปั้มน้ำมัน^๒ของตน โดยคิดค่าจอดเป็นบำเหน็จตอบแทน เมื่อปั้มปิดทำการจะปั้มน้ำมันปิด^๓กับแนว^๔ไป^๕ไปด้วยพฤติการณ์

4. สัญญาฝากทรัพย์สินอาจเป็นการกระทำให้เปล่าที่เรียกว่า สัญญาฝากทรัพย์สินไม่มีบำเหน็จหรือจะเป็นการกระทำโดยประสงค์ที่จะได้รับค่าตอบแทนหรือที่เรียกว่าสัญญาฝากทรัพย์สินมีบำเหน็จก็ได้ และโดยปกติถ้าไม่เป็นเรื่องเอื้ออาทรด้วย อรรถาธิบายไม่ตรีต่อกันอย่างชัดแจ้งแล้ว กฎหมายให้ถือว่าเป็นการรับฝากทรัพย์สินแบบมีบำเหน็จเสมอ

5. บุคคลใดใส่ไว้ในคฤหาสน์

สิทธิและหน้าที่ของผู้รับฝากทรัพย์สินทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. กรณีการรับฝากทรัพย์สินโดยไม่มี
บำเหน็จค่าฝากการรับฝากทรัพย์สินโดยไม่มี
บำเหน็จค่าฝากเป็นการรับฝากทรัพย์สินโดยเอื้อ
อาทรกันตามอัธยาศัยไมตรีระหว่างผู้ฝากและ
ผู้รับฝาก แม้จะเป็นการดูแลรักษาแบบให้เปล่า
ผู้รับฝากก็ต้องใช้ความระมัดระวังดูแลสงวน
ทรัพย์สินที่รับฝากเหมือนเช่นเคยประพฤติปฏิบัติ
ในกิจการของตนเองหมายความว่าผู้รับฝากเคย
ปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนอย่างไร ก็ต้องปฏิบัติ
ต่อทรัพย์สินของผู้ฝากเช่นเดียวกันนั้น

2.2 กรณีการรับฝากทรัพย์สินโดยผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการหนึ่งๆ ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือในวิชาชีพของตนตามสมควรที่ต้องใช้ในกิจการนั้น เช่น ผู้รับฝากดำเนินธุรกิจห้องเย็นรับฝากสินค้าสด ย่อมต้องรู้ว่าของสดชนิดใดควรใช้อุณหภูมิความเย็นเท่าไรจึงจะเหมาะสมแก่สภาพแห่งของชนิดนั้นๆ

3. ผู้รับฝากต้องเก็บรักษาทรัพย์สินที่รับฝากด้วยตนเอง จะนำเอาทรัพย์สินนั้นออกใช้สอยเอง หรือให้บุคคลอื่นใช้สอย หรือเก็บรักษาแทนตนโดยผู้ฝากไม่อนุญาตไม่ได้ เช่น แมวฝาก

5.1 ถ้าในสัญญาฝากทรัพย์สินได้กำหนดเวลาคืนทรัพย์สินที่ฝากไว้นั้น ผู้รับฝากอาจคืนทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่ผู้ฝากเมื่อใดก็ได้ทุกเมื่อโดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

5.2 ถ้าผู้รับฝากมีความจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ ย่อมสามารถส่งคืนทรัพย์สินนั้นก่อนถึงกำหนดเวลาได้

5.3 ถ้าผู้ฝากเรียกคืนทรัพย์สินที่ฝากไว้นั้นผู้รับฝากต้องคืนให้โดยพลัน

6. ดอกผลอันเกิดจากทรัพย์สินที่รับฝากไว้
นั้น ผู้รับฝากต้องส่งคืนให้แก่ผู้ฝากเมื่อครบกำหนด

การจำหน่ายสินค้าที่ฝากเก็บไว้ในคลังสินค้า

กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่พักสินค้าเก็บไว้ในคลังสินค้า สามารถจำหน่ายสินค้านั้นได้โดยไม่ต้องเคลื่อนย้ายออกจากคลังสินค้า โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้านั้น ผู้ฝากอาจจำหน่ายได้โดยการบันทึกสลักหลังลงในใบประทวนสินค้า โดยต้องจดแจ้งถึงจำนวนหน้าที่จำหน่าย ดอกเบี้ยที่ต้องชำระ และวันที่หนี้จะถึงกำหนดชำระแล้วส่งมอบใบประทวนสินค้านั้นแก่ผู้รับจำหน่าย

การรับคืนสินค้าที่เก็บรักษาไว้ในคลังสินค้า

สินค้าที่ฝากเก็บไว้ในคลังสินค้า ผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้า ซึ่งมีสิทธิรับคืนสินค้าที่ฝากแทนผู้ฝากจะใช้สิทธิรับคืนได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ฝากหรือผู้ทรงใบรับของคลังสินค้า เว้นคืนใบรับของคลังสินค้าแก่นายคลังสินค้า

2. ถ้าใบรับของคลังสินค้าและใบ

การนำสินค้าที่เก็บรักษาในคลังสินค้าออกขายทอดตลาด

นายคลังสินค้าอาจนำสินค้าที่เก็บรักษาไว้ออกขายทอดตลาดได้ โดยมีรายละเอียดและหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เมื่อหนี้ที่จำนำเป็นประกันไว้นั้น มิได้ชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ และผู้ทรงใบประทวนสินค้าได้ร้องขอตามระเบียบแล้ว

2. นายคลังสินค้านำสินค้าออกขายทอดตลาดได้เมื่อพ้นเวลาแปดวัน นับแต่วันที่ผู้ทรงใบประทวนสินค้าร้องขอ

3. ผู้ทรงใบประทวนสินค้าต้องมีจดหมายบอกกล่าวแจ้งให้ผู้ฝากสินค้าทราบถึงเวลาและสถานที่ที่จะ

แบบทดสอบ หน่วยที่ 9

- **1.สัญญาฝากทรัพย์เป็นนิติกรรมกี่ฝ่าย**

ก. หนึ่งฝ่าย

ข. สองฝ่าย

ค. สามฝ่าย

ง. สี่ฝ่าย

- **2.ถ้าการรับฝากทรัพย์เป็นการทำให้เปล่าไม่มีบำเหน็จ ผู้รับฝากต้องกระทำอย่างไร**

ก. ไม่ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น

ข. จะใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นหรือไม่ก็ได้

ค. ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น เหมือนเช่นเคยประพฤติกิจการของตนเอง

ง. ต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเพื่อสงวน

- **3.ถ้าการรับฝากทรัพย์นั้นมีบำเหน็จค่าฝาก ผู้รับฝากต้องกระทำอย่างไร**

ก. ไม่ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น ข. จะใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นหรือไม่ก็ได้

ค. ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น เหมือนเช่นเคยประพฤติกิจการของตนเอง

ง. ต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเพื่อสงวนทรัพย์นั้น เหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงประพฤติกิจการณั้ดั่งนั้น

- **4.รับฝากรถยนต์ค่าฝากคืนละ 5 บาท ผู้รับฝากต้องกระทำอย่างไร**

ก. ไม่ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น ข. จะใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นหรือไม่ก็ได้

5. ถ้าผู้รับฝากเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขายหรืออาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้รับฝากต้อง

กระทำอย่างไร

- ก. ไม่ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น
- ข. จะใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นหรือไม่ก็ได้
- ค. ต้องใช้ความระมัดระวังสงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้น เหมือนเช่นเคยประพฤติกิจการของตนเอง
- ง. ต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้ และสมควรจะต้องใช้ ในกิจการค้าขาย หรืออาชีพอย่างนั้น

• 6. สัญญาเก็บของในคลังสินค้าเป็นสัญญาอะไร

- ก. สัญญาต่างตอบแทน
- ข. สัญญาไม่ต่างตอบแทน
- ค. สัญญาที่ไม่มีค่าตอบแทน
- ง. สัญญาซึ่งจะตอบแทนกันหรือไม่ก็ได้

• 7. นายคลังสินค้ามีหน้าที่เก็บรักษาสินค้าอย่างไร

- ก. ทำแบบชั่วคราว
- ข. ทำเป็นการค้าปกติ
- ค. ทำแบบสมัครเล่น
- ง. ไม่ได้ทำเป็นอาชีพ

• 8. นายคลังสินค้านำมาทำการเก็บรักษาสินค้าเพื่ออะไร

- ก. ทำโดยไม่เรียกค่าตอบแทน
- ข. ทำเพื่อการกุศล
- ค. ทำเพื่อบำเหน็จ
- ง. ทำเพื่อการศึกษา

• 9. ถ้าไม่มีกำหนดเวลาส่งคืนสินค้า นายคลังสินค้าจะส่งคืนสินค้าได้ต่อเมื่อบอกกล่าวให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้านานเท่าไร

- ก. 1 เดือน
- ข. 2 เดือน
- ค. 3 เดือน
- ง. 4 เดือน

• 10. มิให้ผู้ฝากต้องถกบังคับให้ถอนสินค้าไปก่อนพ้นกำหนดเวลาเท่าไร นับ

หน่วยการเรียนรู้ที่

10

สัญญาตัวแทน นายหน้า

สาระสำคัญ

ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาการ
เข้าเป็นตัวแทน สิทธิและหน้าที่ของการเป็น
ตัวแทนหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาการเข้า
เป็นนายหน้า สิทธิและหน้าที่ของการเป็น
นายหน้า

สัญญาตัวแทน

สัญญานายหน้า

1. สัญญาตัวแทน

สัญญาตัวแทนโดยทั่วไป หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ตัวการ ให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ตัวแทน มีอำนาจทำการแทนตัวการ และตัวแทนยอมตกลงกระทำเช่นนั้น การตั้งตัวแทนเช่นนี้อาจกระทำโดยแสดงออกชัดแจ้งหรือกระทำโดยปริยายก็ย่อมทำได้

1. สาระสำคัญของสัญญาตัวแทนทั่วไป มีสาระสำคัญดังนี้

2. ลักษณะของการเป็นตัวแทน การเป็น
ตัวแทนอาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 การเป็นตัวแทนโดยชัดแจ้ง
หมายความว่า การเป็นตัวแทนมีการตกลง
แต่งตั้งกันชัดเจนว่าให้ไปกระทำการในเรื่องใด
ตัวอย่างเช่น ปลาแต่งตั้งปูเป็นตัวแทน มอบ
อำนาจให้ไปซื้อคอนโดมิเนียมให้ตน 1 ยูนิต ปู
ก็ตกลงรับไปจัดการให้ ดังนี้ สัญญาตัวแทน
ระหว่างตัวการคือ ปลาและตัวแทนคือปู
เกิดขึ้นแล้ว เมื่อปูไปดำเนินการจองและทำ

3. แบบของการตั้งตัวแทน กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งตัวแทนไว้ดังนี้

3.1 กิจการใดที่ตัวการกำหนดให้ตัวแทนไปกระทำ สามารถกระทำได้ด้วยวาจาจากการตั้งตัวแทนด้วยวาจาก็สมบูรณ์แล้ว เช่น แมวเป็นตัวการตั้งหมูเป็นตัวแทน มอบอำนาจให้ไปซื้อข้าวสาร 1 กระสอบ เมื่อสัญญาซื้อขายข้าวสาร 1 กระสอบทำได้ด้วยวาจา การตั้งตัวแทนระหว่างแมวกับหมูทำกันด้วยวาจาก็สมบูรณ์

3.2 กิจการใดที่ตัวการกำหนดให้ตัวแทนไปกระทำ กฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนก็ต้องทำเป็นหนังสือด้วย เช่น ตัว

4. อำนาจกระทำการของตัวแทน ตัวแทนย่อมมีอำนาจกระทำการใดๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากตัวการซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

4.1 กรณีตัวแทนได้รับมอบอำนาจทั่วไป หมายความว่า ตัวการมอบอำนาจให้ตัวแทนกระทำการแทนตนได้ทุกอย่าง เว้นแต่ 1) การขายหรือ จำนองอสังหาริมทรัพย์ 2) การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์นานกว่าสามปีขึ้นไป 3) การ ประนีประนอมยอมความ 4) การยื่นฟ้องคดีต่อศาล 5) การมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา

4.2 กรณีตัวแทนได้รับมอบอำนาจเพียง

สิทธิและหน้าที่ของตัวแทน

เมื่อสัญญาการเป็นตัวแทนเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์แล้ว ตัวแทนย่อมมีทั้งสิทธิและหน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตัวการ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิของตัวแทน ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนกระทำการแทนตัวการนั้น กฎหมายกำหนดสิทธิของตัวแทนไว้ดังนี้

1.1 สิทธิในการได้รับเงินบำเหน็จในการเป็นตัวแทน ถ้าในสัญญาการเป็นตัวแทนกำหนดไว้ว่ามีบำเหน็จ

2. หน้าที่ของตัวแทน ตัวแทนมีหน้าที่พึงปฏิบัติต่อตัวการดังต่อไปนี้

2.1 หน้าที่ในการปฏิบัติตามคำสั่งของตัวการหรือตามธรรมเนียมที่เคยทำกันมาให้สำเร็จลุล่วงไป จะละทิ้งการงานนั้นเสียไม่ได้ อนึ่ง ถ้าตัวแทนกระทำการไปโดยประมาทเลินเล่อหรือทำไปนอกเหนืออำนาจที่ได้รับมอบหมายจากตัวการ ทำให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่ตัวการ

3. หน้าที่ในการรายงานผลการดำเนินการให้
ตัวการทราบเป็นระยะ หากมีผลประโยชน์หรือทรัพย์สิน
ใดเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการดังกล่าว ต้องส่งมอบให้
ตัวการทั้งสิ้น

4. หน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของตัวการ และ
ต้องแสดงรายรับ รายจ่ายระหว่างการเป็นตัวแทนเมื่อ
สัญญาการเป็นตัวแทนสิ้นสุดลงดังต่อไปนี้

4.1 ในกรณีที่ตัวการถึงแก่ความตาย หรือตกเป็น
ผู้ไร้ความสามารถ หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ตัวแทน
ต้องจัดการอันสมควรทุกประการ เพื่อรักษาผลประโยชน์
ใดๆ ตามที่ได้รับมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนไว้นั้นจนกว่า
ทายาทหรือผู้มีอำนาจแทนตัวการจะเข้ามาดำเนินการ
เองได้เช่น หมายความว่าตัวแทนบุคคลควรควักซองเงินที่วางมัด

หน้าที่และความรับผิดชอบของตัวการและตัวแทนต่อ บุคคลภายนอก

เนื่องจากตัวแทนเป็นผู้รับมอบอำนาจจาก
ตัวการให้ไปกระทำการแทนตน ดังนั้นทั้งตัวแทน
และตัวการย่อมต้องรับผิดชอบผูกพันกับการใดๆ ที่
ตัวแทนได้กระทำลงไปกับบุคคลภายนอก
เหล่านั้นด้วยดังต่อไปนี้

1. ตัวการต้องรับผิดชอบในการที่ตัวแทนหรือ
ตัวแทนเชิดได้กระทำลงไปในฐานะเป็นตัวแทน
ของตน ตัวแทนเชิด หมายความว่า บุคคลโดยก
บุคคลอื่นให้แสดงตนเป็นตัวแทนของตน หรือรู้

ความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทน สัญญา
ตัวแทนย่อมระงับสิ้นไปเพราะเหตุต่อไปนี้

1. เมื่อสิ้นสุดความตกลงหรือเงื่อนไขใน
สัญญา เช่น กู้ยืมเป็นตัวแทนไปหาซื้อหมู
หันจำนวน 10 ตัว เพื่อจัดงานเลี้ยง เมื่อไปหา
ซื้อหมูหันมาได้ครบ 10 ตัวแล้ว สัญญาการ
เป็นตัวแทนของปุ๋ย่อมระงับ

2. เมื่อตัวการถอนตัวแทนจากสัญญา
การเป็นตัวแทน

3. เมื่อตัวแทนบอกเลิกสัญญาการเป็น

สัญญาการเป็นตัวแทนค้าต่าง

ตัวแทนค้าต่าง หมายถึง บุคคลคนหนึ่ง
ซึ่งในทางค้าขายของเขายอมทำการซื้อ
หรือขายทรัพย์สินหรือรับจัดทำกิจการ
ค้าขายอย่างอื่นในนามของตนเองต่าง
ตัวการ

ลักษณะของตัวแทนค้าต่าง จากหลัก
กฎหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ตัวแทนค้าต่าง
มีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ตัวแทนค้าต่างต้องยอมดํารงตําแหน่งเป็นตัวแทน

ความรับผิดชอบของตัวแทนค้าต่างต่อตัวการ

แม้ว่าตัวแทนค้าต่างจะมีสิทธิตามกฎหมายในการจัดกิจการค้าได้ในนามของตนเองแต่ก็มีข้อกำหนดให้ต้องรับผิดชอบต่อตัวการดังต่อไปนี้

1. ถ้าตัวแทนค้าต่างทำการขายในราคาที่ต่ำไปกว่า หรือทำการซื้อในราคาที่สูงไปกว่าที่ตัวการกำหนดไว้ ตัวแทนค้าต่างต้องเป็นผู้รับภาระในส่วนที่ขาดหรือเกินไปนั้น โดยตัวการจำต้องยินยอมรับขายหรือรับซื้อตามที่ตัวแทนค้าต่างไปจัดซื้อหรือนำไปขาย

2. สัญญานายหน้า

สัญญาการเข้าเป็นนายหน้า หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งทำหน้าที่ชี้ช่องให้มีการเข้าทำสัญญา หรือจัดการให้ได้ทำสัญญากันในกิจการอื่นใด โดยหวังในค่าบำเหน็จอันเกิดจากการกระทำเช่นนั้น

ลักษณะของสัญญาการเข้าเป็นนายหน้า มีสาระสำคัญดังนี้

1. บุคคลคนหนึ่งตั้งบุคคลอีกคนหนึ่งให้กระทำการเป็นนายหน้า
2. บุคคลผู้เข้ารับการเป็นนายหน้ามีหน้าที่เพียงชี้ช่องหรือจัดการให้ได้มีการทำสัญญากัน

ข้อแตกต่างระหว่างตัวแทนกับนายหน้า

แม้ว่าการเป็นตัวแทนกับการเป็นนายหน้าจะมีส่วนคล้ายคลึงกันในเรื่องของการเข้าจัดการแทนบุคคลอื่น แต่ก็ยังมีข้อแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1. ตัวแทนโดยทั่วไปถือว่าเป็นผู้มีบำเหน็จเว้นแต่จะตกลงกันว่ามีบำเหน็จ แต่การเป็นนายหน้ากฎหมายกำหนดให้มีบำเหน็จไว้โดยชัดแจ้ง

แบบทดสอบ หน่วยที่ 10

- 1.การตั้งตัวแทนให้ไปทำสัญญาเช่าซื้อบ้าน จะต้องทำอย่างไร

ก.ตกลงด้วยวาจา

ข. ทำเป็นหนังสือ

ค.มีหลักฐานเป็นหนังสือ

ง.จดทะเบียนต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่

- 2.แดงตั้งดำเป็นตัวแทนไปกู้เงินจากแหล่ง 10,000 บาท การตั้งตัวแทนต้องทำอย่างไร

ก.ตกลงด้วยวาจา

ข. ทำเป็นหนังสือ

ค.มีหลักฐานเป็นหนังสือ

ง.จดทะเบียนต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่

- 3.จันทร์ตั้งอังคารให้เป็นตัวแทนไปเช่าบ้านเป็นเวลา 3 ปีการตั้งตัวแทนจะต้องทำอย่างไร

ก.ตกลงด้วยวาจา

ข. ทำเป็นหนังสือ

ค.มีหลักฐานเป็นหนังสือ

ง.จดทะเบียนต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่

- 4.พุธตั้งพฤหัสบดีให้เป็นตัวแทนไปขายโทรทัศน์ในราคา 25,000

• **5. ตัวการคนใดใช้ผู้เยาว์เป็นตัวแทน จะมีผลอย่างไร**

- ก. ตัวการไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น ข. ตัวการต้องรับผิดชอบเพียงบางส่วน
ค. ใช้ผู้เยาว์เป็นตัวแทนไม่ได้ ง. ตัวการต้องผูกพันในกิจการที่
ตัวแทนกระทำ

• **6. การตั้งตัวแทนจะต้องทำอย่างไร**

- ก. แสดงออกด้วยกิริยา วาจา ก็ได้ ข. ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ
ค. ต้องทำเป็นหนังสือ ง. ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

• **7. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นบรรดาที่ตัวแทนได้รับไว้เกี่ยวกับการเป็นตัวแทนนั้น ตัวแทนต้องส่งให้แก่ตัวการหรือไม่**

- ก. ไม่ต้องส่งให้ ข. ต้องส่งให้บางส่วน
ค. ต้องส่งให้เพียงครึ่งเดียว ง. ต้องส่งให้ทั้งหมด

• **8. ตัวการจะถอนตัวแทนได้เมื่อไร**

- ก. ต้องบอกกล่าวให้ทราบล่วงหน้า 15 วัน ข. ต้องบอกกล่าวให้ทราบล่วงหน้า 1 เดือน
ค. ตัวการจะถอนตัวแทนไม่ได้ ง. เมื่อไรก็ได้

• **9. สัญญานายหน้าจะต้องทำอย่างไรจึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีกันได้**

- ก. ตกลงด้วยวาจา ก็ได้ ข. ต้องทำเป็นหนังสือ
ค. ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ง. ต้องจดทะเบียนต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่

• **10. นายหน้ามีสิทธิจะได้รับค่าใช้จ่ายที่เสียไปคืนได้ในกรณีใด**

- ก. เมื่อมีข้อตกลงกันไว้ ข. แม้ไม่มีข้อตกลงกันไว้
ค. เมื่อบุคคลสองฝ่ายทำสัญญากันเสร็จ ง. แม้บุคคลสองฝ่ายจะมีได้เข้าทำ
สัญญาแล้ว